UNIVERSITETET I BERGEN

Det medisinsk-odontologiske fakultet

Delvis unntatt offentlighet, jf. offl. § 25, 1. ledd

Arkivkode:

Sak nr. 13/8701

Styresak III

Møte: 20.11.13

Fullmaktssaker:

A) Tilsettingsråd/sommerfullmaktssaker

B) Dr. grader

C) Høringer

13.11.2013/raho

Tilsettingsråd MOF til fakultetsstyremøte 20. november 2013

Sak 151/13
Utlysning – 2. gangs utlysing av stilling som postdoktor i nevrovitenskap for en periode på tre (3) år (eksternt finansiert NFR) ved Institutt for biomedisin – SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/8900

Vedtak:

1. Tilsettingsrådet ved Det medisinsk-odontologiske fakultet vedtar å lyse ut på nytt 100 % midlertidig stilling som postdoktor for en periode på tre (3) år. Stillingen er finansiert av Norges Forskningsråd og knyttet til prosjektet «Decoding Synaptic Memory with TimeSTAMP».
2. En forutsetter at stillingen er fullfinansiert av bidragsyter.
3. Dekan får fullmakt til å endre utlysningstekst i henhold til gjeldende standard for utlysning.

Sak 153/13
Utlysing av postdoktor ved Klinisk institutt 2 – SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/11343

Vedtak:

1. Tilsetjingsrådet ved Det medisinsk-odontologiske fakultet tilrår at det vert lyst ut ei mellombels 100 % stilling som postdoktor ved Klinisk institutt 2, for ein periode på tre (3) år. Stillinga er knytt til prosjektet "Epimutasjoner som risikofaktorer for kreftutvikling".
2. Stillinga er finansiert av Kreftforeningen.

Sak 154/13
Tilsetting - midlertidig førsteamanuensis (20 % bistilling) i medisin (dermatovenerologi) i 4 år ved Klinisk institutt 1 – SOMMERFULLMAKTSSAK

2012/11173

Vedtak:
Unntatt offentlighet.

Sak 156/13
Utlysing av mellombels professor II/førsteamanuensis (20 % bistilling) i medisin (endokrinologi) i 4 år ved Klinisk institutt 2 – SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/11625

Vedtak:

1. Tilsetjingsrådet ved Det medisinsk-odontologiske fakultet tilrår at det vert lyst ut ei mellombels stilling som professor II/førsteamanuensis (20% bistilling) i medisin (endokrinologi) for fire (4) år. Stillinga er knytt til

hovudstilling ved Endokrinologisk seksjon, Medisinsk avdeling ved Haukeland universitetssjukehus.
2. Stillinga inngår i grunnbevilgninga til Klinisk institutt 2.

Sak 157/13
Utlysing av mellombels stilling som postdoktor (4 år) ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin – SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/11566

Vedtak:
1. Tilsetjingsrådet ved Det medisinsk-odontologiske fakultet tilrår at det vert lyst ut ei mellombels 100 % stilling som postdoktor for ein periode på fire (4) år. Stillinga er knytt til Senter for framifrå forsking, Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health (CISMAC) ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, finansiert av UiB.
2. Dekan får fullmakt til å gjere endringar i samsvar med gjeldande standard for utlysing.

Sak 158/13
Forlengelse av tilsetting uten forutgående kunngjøring i stilling som professor II (20 %) i medisin (nefrologi) eksternt finansiert ved Klinisk institutt 1

2012/6681

Vedtak:
Unntatt offentlighet.

Sak 159/13
Utlysing av 2 x 20 % bistillingar som førsteamanuensis/universitetslektor i medisin (pediatri) ved K2 – SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/11589

Vedtak:
1. Tilsetjingsrådet ved Det medisinsk-odontologiske fakultet tilrår at det vert lyst ut 2 x 20 % bistilling som førsteamanuensis/universitetslektor i medisin (pediatri) ved Klinisk institutt 2. Arbeidsstad er Stavanger universitetssjukehus og stillingane er knytt til hovudstilling ved SUS. Tilsetjingsperioden er fire (4) år og finansiert av annuum.
2. Dekan får fullmakt til å gjere endringar i samsvar med gjeldande standard for utlysing og stillingsomtale.

Sak 160/13
Tilsetting etter utlysning – forsker (50 % midlertidig) for en periode på 18 måneder (eksternt finansiert NFR) ved Institutt for biomedisin - SOMMERFULLMAKTSSAK

2013/8901

Vedtak:
Unntatt offentlighet.

Sak 161/13
Tilsetjing etter utlysing, 20 % mellombels stilling som forskar, eksternt finansiert, ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin – SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/6924

Vedtak:
Unntatt offentlighet.

Sak 162/13
Tilsetjing etter utlysing, Postdoktor ved SFF/CCBIO, Klinisk institutt - SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/4556

Vedtak:
Unntatt offentlighet.

Sak 163/13
Tilsetjing etter utlysing, Postdoktor ved SFF/CCBIO, Klinisk institutt 1 - SOMMARFULLMAKTSSAK

2013/4560

Vedtak:
Unntatt offentlighet.

Kandidater tatt opp i ph.d.-programmet 2013 - per 1. november 2013						
Nr.	**Etternavn**	**Fornavn**	**Institutt**	**Hovedveileder**	**Medveileder**	Kommentar
1	Aadland	Eli Kristin	K2	Ingvild Eide Graff	Bjørn Liaset, Gunnar Mellgren, Asle Holthe, Helene Jacques	
2	Aakre	Inger	IGS	Sigrun Henjum	Tor A Strand	
3	Aasebø	Elise	IBM	Frode Berven	Frode Selheim	
4	Al-Ashtal	Amin Mohsen S.	IKO	Ann-katrin Gerd Johansson	Omar Ridwaan	
5	Alizadeh	Gharaei Maryam	IKO	Inge Fristad	Kamal Mustafa, Ying Xue	
6	Aubi	Oscar	IBM	Aurora Martinez	Jarl Underhaug	
7	Balafkan	Novin	K1	Laurence Bindoff	Janniche Torsvik, Charalampos Tzoulis	
8	Beisland	Elisabeth	K1	Hans Jørgen Aarstad	August Magnar Bakke	
9	Berge	Karin Goplerud	IKO	Marit O. Skeie	Margrethe Vika, maren Gry L. Agdal	
10	Birungi	Nancy	IKO	Anne Nordrehaug Åstrøm	Lars Thore Fadnes	
11	Bjørnevik	Kjetil Lauvland	IGS	Trond Riise	Kjell-Morten Myhr, Maura Pugliatti	
12	Blume	Jörn	IGS	Thorkild Tylleskär	Siri Wang	
13	Buanes	Eirik Alnes	K1	Jon-Kenneth Heltne	Anne Berit Guttormsen	
14	Brodwall	Kristoffer Myrstad	IGS	Nina Øyen	Gottfried Greve, Stein Emil Vollset	
15	Carlsen	Siri	IGS	Sverre Sandberg	Lasse Gøransson, Torild Skrivarhaug	
16	Chinkumba	Jobiba Joe H.	IGS	Bjarne Robberstad	Gaute Torsvik	
17	Danielsson	Kim Christian	K1	Nils Erik Gilhus	Ingrid Borthen	
18	Davies	Richard Allan	K2	Silke Appel	Roland Jonsson, Petra Vogelsang	
19	Engen	Caroline Benedicte	K2	Bjørn Tore Gjertsen	Emmet McCormack, Øystein Bruserud	
20	Fathpour	Pakzad Ashraf	IBM	Clive Bramham	Karin Wibrand	
21	Fosse	Anette	IGS	Margrethe Schaufel	Sabine Ruths	
22	Fritze	Friederike	K1	Dag Årsland	Bettina Husebø, Uwe Ehrt, Nils Erik Gilhus	Mulig cotutelle med KI, fordeling 50/50
23	Førde	Hilde Elise S.	IBM	Per Øyvind Enger	Paal-Henning Pedersen	
24	Gari	Taye	IGS	Bernt Lindtjørn	Wakari Deressa	
25	Gjerde	Gudveig Cecilie	IKO	Kamal Mustafa	Trond Inge Berge, Annika Rosen	
26	Gjessing	Hanne	K2	Jutta Dierkes	Anette H. Ranhoff, Oddrun A. Gudbrandsen	
27	Gjøtterud	Tone Elise Gjøtterud	K1	Anders Lund	Ole Bernt Fasmer, Børge Sivertsen	
28	Grytaas	Marianne Aardal	K2	Kristian Løvås	Eystein S. Husebye, Hrafnkell Thordarson	
29	Guldbrandsen	Astrid	IBM	Frode Berven	Ann Cathrine Kroksveen, Harald Barsnes	
30	Gülcan	Ferda	IKO	Anne Nordrehaug Åstrøm	Kristin Klock, Gunnar Ekback	
31	Hansen	Jannicke Slettli	K2	Ingrid Smith	Stig Harthug	
32	Hermansen	Erland	K1	Kari Indrekvam	Christian Hellum	

33	Hossain	MD. Jubayer A.	IBM	Hrvoje Miletic	Rolf Bjerkvig	
34	Hovda	Ole Andreas	K1	Kerstin von Plessen	Maj-Britt Posserud	
35	Husby	Thomas	K1	Hans Flaatten	Reidar Kvåle	
36	Ibrahim	Mohamed	IKO	Mihaela Roxana Cimpan	Kamal Mustafa	
37	Inderhaug	Eivind	K1	Eirik Solheim	Allan Larsen	
38	Jacob	Havjin	K2	Olav Dahl	Øystein Fluge	
39	Jansen	Kristian	IGS	Sabine Ruths	Margrethe Schaufel	
40	Katiray	Leila	IGS	Thorkild Tylleskär	Karen Marie Moland	
41	Katle	Elin-Johanne	K1	Sverre Steinsvåg	Jan Gunnar Hatlebakk, Roald Omdal	
42	Koch	Anne Mette	K2	Stig Harthug	Rebecca Cox, Roy Miodini Nilsen	
43	Lebedev	Alexander	K1	Dag Aarsland	NE Gilhus, Mona Beyer, Arvid Lundervold, Eric Westman	
44	Leta	Tesfaye Hordofa	K1	Ove Furnes	Stein Håkon Låstad Lygre	
45	Lilleeng	Bård Flattun	K1	Jan Petter Larsen	Espen Dietrichs	
46	Lindemark	Frode	IGS	Kjell Arne Johansson	Ole F. Norheim, Reidar Kvåle	
47	Liu	Hengshuo	IBM	Donald Gullberg	Rolf K. Reed	
48	Lund	Agnethe	K2	Torvid Kiserud	Cathrine Ebbing, Jørg Kessler	
49	Lundemoen	Steinar	K1	Paul J.A. Husby	Ketil Grong, Venny Lise Kvalheim	
50	Memirie	Solomon T.	IGS	Kjell Arne Johansson	Ole F. Norheim, Carol Levin, Stephane Verguet	
51	Mohamed Ali	Hiba	IKO	Marit O. Skeie	Ellen Bergreen, Sharafeldin Manal Mustafa	
52	Murugan	Erusapp Pugazendhi	IBM	Donald Gullberg	Helge Wiig	
53	Muwonge	Haruna	IBM	Marit Bakke	Stein Ove Døskeland	
54	Nacu	Aliona	K1	Lars Thomassen	Halvor Næss	
55	Najmi	Laeya Abdoli	K2	Pål R. Njølstad	Stefan Johansson, Anders Molven, Bente Johansson	
56	Nigatu	Amare Workiye	IGS	Bente Moen	Magne Bråtveit	
57	Omsland	Maria	K2	Bjørn Tore Gjertsen	Vibeke Andresen, Hans-Hermann Gerdes	
58	Opheim	Elin Netland	K1	Tor Audun Hervig	Knut Liseth	
59	Pettersen	Ina Katrine N.	IBM	Karl Johan Tronstad	Laurence Bindoff	
60	Ramsvik	Marie Sannes	K2	Bodil Bjørndal	Inge Bruheim, Rolf K. Berge	
61	Raspotnig	Margrethe	K1	Anette Storstein	Christian Vedeler	
62	Reve	Anne Kristin	K1	Ola Wiig	Lars B. Engesæter, Lars Fosse	
63	Rutagwera	David Gatsinzi	IGS	Thorkild Tylleskär	Jean-Pierre Molés, Edouard Tuaillon	
64	Saeed	Sahrai	K2	Eva Gerdts	Ulrike Waje-Andreassen, Knut Matre	
65	Sand	Kristoffer Evebø	K2	Astrid Olsnes	Øystein Bruserud	

66	Senkoro	Kesheni Paulo	IGS	Ole Frithjof Norheim	Kjell Arne Johansson	
67	Sinkeviciuté	Igné	K1	Erik Johnsen	Kenneth Hugdahl	
68	Skodvin	Brita	K2	Ingrid Smith	Stig Harthug	
69	Skogseth	Ragnhild	K1	Dag Årsland	Nils Erik Gilhus, Tormod Fladby	
70	Stanisavljevic	Luka	K2	Olav Dahl	Karl Søndenaa, Mette Pernille Myklebust	
71	Strøm	Gro Elizabeth Ann	K2	Bjørn Blomberg	Nina Langeland	
72	Some	Nagaonle Eric	IGS	Thorkild Tylleskär	Ingunn Engebretsen	
73	Sulo	Enxhela	IGS	Grethe Tell	Ottar Nygård, Stein Emil Vollset	
74	Tronstad	Rune Rose	K2	Torunn Fiskerstrand	Tom H Karlsen, Edda Olafsdottir, Per Knappskog	
75	Veddegjærde	Kari-Elise Frøystad	K2	Ingvard Wilhelmsen	Børge Sivertsen	
76	Vikøren	Linn Anja Slåke	K2	Oddrun Gudbrandsen	Gunnar Mellgren, Jutta Dierkes	
77	Wathle	Gaute Kjellevold	K1	Ingfrid Haldorsen	Pål R. Njølstad	
78	Yaping	Huaiyang	K2	Karl Henning Kalland	Xisong Ke, Anne Margrethe Øyan	
79	Ytterdahl	Siren Irene	K2	Knut Øymar	Arnfinn Sundsfjord	
80	Zhou	Yifan	IBM	Margaret Lin Veruki	Espen Hartveit	
81	Zhu	Huaiyang	IBM	Rolf Bjerkvig	Jian Wang	
82	Østerhus	Ragnhild Djønne	K1	Dag Aarsland	Svein R. Kjosavik, Corinna Vossius, Arvid Rongve	
83	Østhus	Arild Andre	K1	Hans Jørgen Aarstad	Anne Kari H. Aarstad, Jan Olofsson	
84	Åsrud	Kathrine Siversten	IBM	Marit Bakke	Stein Ove Døskeland	
Instituttfordeling		**Antall kandidater**				
IBM		13				
KI1		24				
KI2		22				
IGS		17				
IKO		8				
Sum		84				

Kreerte doktorgradskandidater 2013 - per 1. november 2013

Ant.	Grad	Etternavn	Fornavn	Institutt	Hovedveileder	Biveiledere	Dato disputas
1	PHDMD	Allouni	Zouhir Ekeland	IKO	Mihaela Roxana Cimpan	Nils Roar Gjerdet, Paul Johan Høl	28.06.13.
2	PHDMD	Ansteinsson	Vibeke Elise	IKO	Nils Roar Gjerdet	Jan Tore Samuelsen, Jon E. Dahl	20.09.13.
3	PHDMD	Berle	Magnus Foldal	K2	Rune J. Ulvik	Frode Berven, Christian Helland	03.05.13.
4	PHDMD	Birkeland	Even	K2	Helga Salvesen	Camilla Krakstad	20.09.13.
5	PHDMD	Brunner	Iris Charlotte	IGS	Liv Inger Strand	Jan Sture Skouen	17.12.12.
6	PHDMD	Byamugisha	Robert	IGS	Thorkild Tylleskär	Anne N. Åstrøm, James Tumwine	24.09.13.
7	PHDMD	Chillo	Pilly Mussa	K2	Eva Gerdts		15.02.13.
8	PHDMD	Christensen	Monika Hege	K2	Ernst A. Lien	Bjørg Almås, Gunnar Mellgren	22.02.13.
9	PHDMD	Dale	Håvard	K1	Lars B. Engesæter	Birgitte Espehaug, Leiv I. Havelin	08.02.13.
10	PHDMD	Diallo	Abdoulaye Hama	IGS	Thorkild Tylleskär		07.12.12.
11	PHDMD	Ebbesen	Marit Helen	IGS	Steinar Hunskår	Kristian Midthjell, Yngvild Skåtun	01.02.13.
12	PHDMD	Engelsen	Agnete Svendsen Tenfjord	IBM	Martha Enger	Rolf Bjerkvig	16.05.13.
13	PHDMD	Feng	Weiwei	K1	Jan Baak		24.06.13.
14	PHDMD	Fismen	Lise	K2	Asbjørn Svardal	Rune Djurhuus	18.10.13.
15	PHDMD	Fredly	Hanne Kristin	K2	Øystein Bruserud	Bjørn Tore Gjertsen	18.01.13.
16	PHDMD	Gammon	Luke	K1	Anne Chr. Johannessen	Daniela-Elena Costea, Ian Macenzie	13.12.12.
17	PHDMD	Gavasso	Sonia	K1	Christian Vedeler	Kjell-Morten Myhr	19.03.13.
18	PHDMD	Glomsaker	Tom Birger	K1	Jon Arne Søreide	Lars Aabakken	21.03.13.
19	PHDMD	Gregersen	Kine	K1	Gülen Arslan Lied	A. Berstad, L. Frøyland, J. Valeur	08.03.13.
20	PHDMD	Grimstad	Tore Bjørn	K1	Trygve Hausken	Rolf K. Berge, Roald Omdal	01.03.13.
21	PHDMD	Haslene-Hox	Hanne	IBM	Helge Wiig	Helga Salvesen	11.09.13.
22	PHDMD	Haugland	Trude Elisabeth	IGS	Morten Vatn	Rolv Terje Lie, Astrid Wahl	12.06.13.
23	PHDMD	Haugstvedt	Anne	IGS	Berit Rokne	Frode Thuen, Marit Graue	10.12.12.
24	PHDMD	Haukenes	Inger	IGS	John Gunnar Mæland	Arnstein Mykletun, Trond Riise	05.04.13.
25	PHDMD	Hellesøy	Monica	IBM	James Lorens		28.05.13.
26	PHDMD	Hellvard	Annelie	K2	Piotr Mydel	Roland Jonsson	28.06.13.
27	PHDMD	Hetlevik	Øystein	IGS	Sturla Gjesdal	Kjell Haug	11.04.13.
28	PHDMD	Hjelle	Sigrun Margrethe	K2	Bjørn Tore Gjertsen	Frode Berven	25.01.13.
29	PHDMD	Hirth	Asle	K2	Gottfried Greve	Eva Gerdts, Ansgar Berg	21.02.13.
30	PHDMD	Hoem	Dag	K1	Anders Molven	Asgaut Viste	13.03.13.
31	PHDMD	Hole	Kristine	K2	Jan Erik Varhaug	John R. Lillehaug, Thomas Arnesen	06.09.13.

32	PHDMD	Høyer	Ellen	IGS	Liv Inger Strand	Johan Stanghelle, Rolf Moe-Nilssen	19.04.13.
33	PHDMD	Ibrahim	Mohammad Madani	IBM	Lise Madsen	Livar Frøyland, Bente E. Thorstensen	19.12.12.
34	PHDMD	Joensen	Jon	IGS	Jan Magnus Bjordal		15.08.13.
35	PHDMD	Johansen	Ingrid Hjulstad	IGS	Steinar Hunskår	Benedicte Carlsen, Tone Morken	19.06.13.
36	PHDMD	Jonasson	Christian	K1	Jan Gunnar Hatlebakk	Trygve Hausken	18.06.13.
37	PHDMD	Jonsdottir	Kristin	K1	Emilius Janssen	Johannes Peter A. Baak	08.03.13.
38	PHDMD	Kahabuka	Catherine	IGS	Sven G. Hinderaker	Gunnar Kvåle, Karen M. Moland	15.04.13.
39	PHDMD	Kayeyi	Nkomba	IGS	Ingvild Sandøy	Knut Fylkesnes, Sizyia Seter	07.05.13.
40	PHDMD	Kristoffersen	Ann-Helen	IGS	Sverre Sandberg	Geir Thue	27.09.13.
41	PHDMD	Laborie	Lene Bjerke	K1	Karen Rosendahl	Lars B. Engesæter	20.09.13.
42	PHDMD	Ladstein	Rita	K1	Lars A. Akslen	Ingeborg M. Bachmann	01.02.13.
43	PHDMD	Landaas	Elisabeth T.	IBM	Jan Haavik	Andreas Reif, Stefan Johansson	30.08.13.
44	PHDMD	Lehmann	Trude Gundersen	K1	Lars B. Engesæter	Karen Rosendahl	18.01.13.
45	PHDMD	Leon	Ricardo A. De la Fuente	K2	Dennis Nilsen	Augusto Torino	30.05.13.
46	PHDMD	Liang	Xiao	K1	Daniela-Elena Costea	Anne Chr. Johannessen	18.06.13.
47	PHDMD	Logallo	Nicola	K1	Lars Thomassen	David Russell	07.12.12.
48	PHDMD	Loha Shumbulle	Eskindir	IGS	Bernt Lindtjørn		03.09.13.
49	PHDMD	Losnegård	Are	IBM	Arvid Lundervold	Ludvig Paul Muren, Antonalla Zanna Munthe-Kaas	13.08.13.
50	PHDMD	Lunde	Torleif Markussen	IGS	Bernt Lindtjørn	Asgeir Sorteberg	19.08.13.
51	PHDMD	Macsali	Ferenc	K2	Francisco Gomez Real	Cecilie Svanes, Ernst Omenaas	04.06.13.
52	PHDMD	Markhus	Carl-Erik Nordvik	IBM	Helge Wiig		07.01.13.
53	PHDMD	Masumo	Ray Mrisho	IKO	Anne N. Åstrøm	Asgeir Bårdsen	12.09.13.
54	PHDMD	Matre	Kjell	K1	Jonas Fevang	Leif Ivar Havelin	19.04.13.
55	PHDMD	Mmbaga	Blandina Theophil	IGS	Anne Kjersti Daltveit	G. Kvåle, G Kibiki, R. Olomi, RT Lie	26.04.13.
56	PHDMD	Mbawalla	Hawa Shariff	IKO	Anne N. Åstrøm	Joyce-Rose Masalu	01.03.13.
57	PHDMD	Meling	Terje	K1	Kjetil Søreide	Astvaldur Arthursson	07.03.13.
58	PHDMD	Moen	Christian Arvei	K2	Knut Matre	Ketil grong	29.05.13.
59	PHDMD	Myklebust	Mette Pernille	K2	Olav Dahl	Øystein Fluge	10.12.12.
60	PHDMD	Møllerløkken	Ole Jacob	IGS	Bente E. Moen	Nils Magerøy	18.03.13.
61	PHDMD	Nedrebø	Bjørn Steinar O.	K1	Hartwig Kørner	Kjetil Søreide, Jon Arne Søreide	05.04.13.
62	PHDMD	Nikolaisen	Julie	IBM	Karl Johan Tronstad	James Lorens, Werner Koopman	20.12.12.
63	PHDMD	Nilsson	Linn Iren Hodneland	IBM	Karl Johan Tronstad	James Lorens	08.02.13.

64	PHDMD	Nygård	Gyrid	IBM	Frode Selheim	Lars Herfindal	13.09.13.
65	PHDMD	Nylund	Kim	K2	Trygve Hausken	Odd Helge Gilja, Svein Ødegaard	18.01.13.
66	PHDMD	Odberg	Morten Duus	K1	Irene Elgen	Astri Lundervold, Karen Rosendahl	14.02.13.
67	PHDMD	Ottersen	Trygve	IGS	Ole F. Norheim		26.04.13.
68	PHDMD	Poli	Aurélie	IBM	Martha Enger	Jacques Zimmer, Rolf Bjerkvig	19.06.13.
69	PHDMD	Qu	Yi	K2	Karl Henning Kalland	Ann M. Øyane, Xisong Ke	29.05.13.
70	PHDMD	Raddum	Aase Merethe	IBM	Anni Vedeler	Lars A. Akslen	21.06.13.
71	PHDMD	Reksten	Tove Ragna	K1	Karl A. Brokstad	Malin Jonsson	21.12.12.
72	PHDMD	Sakwari	Gloria	IGS	Bente E. Moen	Magne Bråtveit	27.09.13.
73	PHDMD	Sande	Ragnar Kvie	K2	Torvid Kiserud	Knut Matre	17.06.13.
74	PHDMD	Sandvik	Lene Frøyen	K2	Silke Appel	Roland Jonsson, Arvid Nilsen	26.09.13.
75	PHDMD	Sandvik	Miriam Kristine	K1	Bjørn Egil Vikse	Einar Svarstad	24.05.13.
76	PHDMD	Saxvig	Ingvild West	IGS	Bjørn Bjorvatn	Inger H Nordhus, Ståle Pallesen	30.04.13.
77	PHDMD	Schmidt	Malte	K1	Karl Søndenaa	Geir Egil Eide	07.12.12.
78	PHDMD	Siripornmongco	Taweeporn	IBM	Clive Bramham	Karin Wibrand, Vidar Steen	23.08.13.
79	PHDMD	Skavland	Jørn	K2	Bjørn Tore Gjertsen	Øystein Bruserud	30.08.13.
80	PHDMD	Strand	Elin	K2	Ottar Nygård	Rolf K. Berge	26.06.13.
81	PHDMD	Skjevik	Åge Aleksander	IBM	Knut Teigen	Henning Lygre	23.01.13.
82	PHDMD	Sylte	Marit Sverresdotter	K2	Bjørn Bolann	Tore Wentzel-Larsen	27.05.13.
83	PHDMD	Torsvik	Anja	IBM	Rolf Bjerkvig	Per Eystein Lønning	07.12.12.
84	PHDMD	Tveit	Tor Oddbjørn	K1	Jan Henrik Rosland		18.04.13.
85	PHDMD	Tøndel	Camilla	K1	Einar Svarstad	Bjørn Egil Vikse	05.04.13.
86	PHDMD	Vilhjalmsson	Vilhjalmur Helgi	IKO	Asgeir Bårdsen	Kristin Klock	11.01.13.
87	PHDMD	Volchenkov	Roman	K2	Silke Appel	Roland Jonsson, Torbjørn Hansen	26.06.13.
88	PHDMD	Wagner	Marek	IBM	Rolf Bjerkvig	Hans Petter Eikesdal, Helge Wiig	28.08.13.
89	PHDMD	Wergeland	Stig	K1	Lars Bø	Kjell-Morten Myhr	11.01.13.
90	PHDMD	Wik	Elisabeth	K2	Helga Salvesen	Lars A. Akslen	30.09.13.

IBM	16
IKO	5
K1	25
K2	23
IGS	21
Totalt	90

UNIVERSITETET I BERGEN
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Universitetsdirektørens kontor

Referanse	Dato
2008/7391-GJB/INSE/RB	1.11.2013

Forvaltning og utvikling av arealer og universitetsområdene fram mot 2020 - uttalelse fra Det medisinsk-odontologiske fakultet

Det vises til brev datert 9.9.2013 hvor det inviteres til kommentarer til planen ”Forvaltning og utvikling av arealer og universitetsområdene fram mot 2020”.

Planen gir en grundig beskrivelse av UiBs arealsituasjon med historikk og beskrivelse av muligheter for utvikling av bygg og setter følgende mål for framtidig arealutvikling:

> «Universitetets bygg og arealer skal fremme UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet gjennom følgende hovedmål:
>
> 1. *Bygg og arealer skal utvikles slik at de bidrar til å løse virksomhetens primæroppgaver og fremmer, kommunikasjon, kreativitet og arbeidsglede.*
> 2. *UiB skal ha fleksible og fremtidsrettede bygg som styrker fakultetenes kjerneområder*
> 3. *Bygg og arealer skal utformes med en sterk bevissthet om at universitetet er en del av Bergen by.»*

Fakultetet gir sin tilslutning til overordnede mål og prinsipper for arbeidet med forvaltning og utvikling av arealene, samt planens overordnede tiltak for å nå disse målene.

Fakultetets planer fram mot 2020

Kvalitet innen forskning og undervisning setter økte krav til arealer som kan bidra til å fremme gode vilkår for primæroppgavene og som fremmer gode arbeids- og utviklingsbetingelser for alle ansatte. Arealene må være fleksible og gi muligheter for god og framtidsrettet infrastruktur for å rekruttere de beste forskerne og gjøre fakultetet til en attraktiv samarbeidspartner internasjonalt.

Det er videre helt nødvendig at fakultetet til enhver tid har tilpassede arealer som kan ivareta behov knyttet til avansert laboratorieforskning, drift av forskningsutstyr, bl.a. organisert i kjernefasiliteter, en internasjonalt akkreditert dyreavdeling, samt større og mindre registre og biobanker. Det må også legges til rette for at nye senterdannelser, f.eks. Sentre for

Det medisinsk-odontologiske fakultet	Postadresse	Besøksadresse	Saksbehandler
Telefon 55582086	Postboks 7804	Jonas Lies vei 79	Inger Hjeldnes Senneseth
Telefaks 55589682	5020 Bergen	Bergen	55586671
post@mofa.uib.no			

fremragende forskning (SFF) og KG Jebsen-sentre, får tjenlige arealer. I tråd med fakultetets strategi, vil det være et mål å utvikle arealer som kan ta opp i seg behovet for samarbeid på tvers av forskningsgrupper, fakulteter og andre institusjoner. Videre er tilgang på nye arealer i Haukelandsområdet viktig, og god dialog mellom UiB og Haukeland universitetssykehus ved felles arealplanlegging helt avgjørende. Det vil videre være et mål for fakultetet å planlegge utvikling av arealer på en slik måte at det sikres god driftsøkonomi og at utleie til eksterne samarbeidspartnere tas med i fremtidige planer.

Fakultetet vil i tiden fremover også prioritere å styrke forskningsmiljøenes innovasjons-virksomhet og mener det er avgjørende at det i samarbeid med andre deler av UiB legges til rette for inkubatorvirksomhet i nærhet til våre forskningsmiljøer. Bl.a. har fakultetets grupperinger i den pågående søknadsrunden til Forskningsrådet utlysning av sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) kompetanse og behov som fakultetet ønsker å utvikle i en forskningspark på Årstadvollen.

I tillegg må det være tilpassede og store nok auditorier og undervisningsarealer for å rekruttere dyktige og motiverte studenter innen fakultetets mange fagområder.

Kommentarer til forslag til vurderinger og prioriteringer

Planen redegjør for kjernebygg og andre arealer, samt fakultetets arealmessige utfordringer. Vi vil som innspill til UiBs plan for forvaltning og utvikling av arealer fram mot 2020 fokusere på følgende utfordringer:

- Arealer til Sentre for fremragende forskning
- Rehabilitering av gammelt odontologibygg (GOB)
- Nybygg på Årstadvollen på P-plass foran Alrek.
- Utbygging av Bygg for biologiske basalfag med nye etasjer (BBB)
- Ombygging/rehabilitering av Overlege Danielsens hus (ODH)
- Ferdigstilling av Armauer Hansens Hus (AHH)
- Barne- og ungdomssenteret (BUSP) som bygges i regi av Helse Bergen

Arealer til sentre for fremragende forskning

Det vises til UiBs allokering av midler til hensiktsmessige arealer for de to eksisterende sentre for fremragende forskning (CCBIO og CISMAC). Fakultetet imøteser ferdigstilling av arealene så snart som mulig.

Gammelt odontologibygg

Fakultetet anser det som svært viktig at UiB nå igangsetter planer for rehabilitering av GOB, Årstadveien 17. UiBs leieavtale med Entra for Kalfarveien 31 utløper 2015, og Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Folkehelseinstituttet, Medisinsk fødselsregister og Uni Helse skal flytte fra lokalene i Kalfarveien 31 til GOB. I tillegg utredes det i disse dager hvilke andre av fakultetets fagmiljøer, samt eksterne samarbeidspartnere som kan lokaliseres i GOB. Det er viktig at arealene tilpasses oppgavene og utnyttes på en arealeffektiv måte, slik at rehabiliteringsprosjektet blir vellykket og legger til rette for en sunn fremtidig driftsøkonomi.

Nybygg på Årstadvollen på P-plass foran Alrek

Fakultetet har tett samarbeid med Det psykologiske fakultet og er kjent med at det er ønskelig med økte arealer for klinisk psykologi på campus Haukeland/Årstadvollen. Dette vil

kunne gi samlokalisering av fagmiljøer og styrking av Det psykologiske fakultetets kjerneområder og muligheter for en felles og tidsmessig lokalisering av undervisnings-klinikkene i klinisk psykologi og nevropsykologi. Årstadvoll-området vil da ha en samling av all klinikkvirksomheten som UiB har ansvar for, og det kan legges opp til gode, felles parkeringsmuligheter for pasientene.

Det medisinsk-odontologiske fakultet har behov for arealer som kan gi plass for innovasjons-virksomhet og inkubatormiljøer. Dette er spesielt aktuelt i forhold til fakultetets SFF-er, andre sterke forskningsmiljøer med innovative forskningsideer og for flere SFI-miljø ved UiB.

Registerforskning og forskning på biologiske markører vil være et viktig ekspansjonsfelt for fakultetet fremover, og i den forbindelse vil det være behov for at UiB har arealer til sikker oppbevaring i biobanker av blodprøver og annet forskningsmateriale. Samlet vil et slikt bygg kunne danne en viktig del i etableringen av en forskningspark, der det også kan bli rom for samling av eksternt finansierte forskningssentre.

Bygg for biologiske basalfag

Helsedirektoratet foretar en gjennomgang av legenes spesialistutdanning, der universitetene skal ha en mer framtredende rolle enn i dagens spesialistutdanning. Universitetets rolle vil kreve økt areal, med et læringssenter for spesialistutdanningen som inkluderer et ferdighets-laboratorium. Det planlagte ferdighetssenteret i Sentralblokken på Haukeland som sykehuset har satt av arealer for, og som planlegges i samarbeid med MOF, vil kun dekke behovet for ferdighetstrening i grunnutdanningene våre. Arealer til spesialistutdanningen må derfor planlegges i tillegg til dette, og påbygging av BBB peker seg ut som særlig egnet til dette formålet. Det er også behov for økt auditoriekapasitet i Haukelandsområdet, dette vil kunne planlegges integrert med planene for spesialistutdanningen.

Fakultetet viser også til innspill til UiBs budsjett 2015, med økt opptak til medisinstudiet på 50 studieplasser. Det vil være mulig å øke opptaket med 10 studenter i 2014, og øke dette videre til 50 i 2015. En økning på 50 studieplasser forutsetter fullt ut finansierte studieplasser, og en slik kapasitetsøkning vil kreve oppgradering av bygningsmessig infrastruktur som kan realiseres i BB-bygget med to nye etasjer slik det foreligger godkjenning for.

Det er videre betydelig etterspørsel etter farmasøyter. Det medisinsk-odontologiske fakultet har i samarbeid med Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet studieprogram i farmasi med 24 studieplasser. Farmasistudiet ved UiB er i dag svært anerkjent blant både arbeids-givere og studenter, og studiet har de siste årene hatt den høyeste opptaksgrensen blant farmasistudiene i Norge. UiB vil kunne øke utdanningskapasiteten i farmasi med 10 studie-plasser til totalt 34 studieplasser. Dette forutsetter fullfinansiering av studieplassene og vil medføre økt arealbehov som laboratorie- og undervisningsrom.

Overlege Danielsens Hus

Det er svært positivt at Overlege Danielsens hus (ODH) 4. etasje rehabiliteres og at fasaderehabilitering og nytt ventilasjonsanlegg er tatt med som prioriterte tiltak.

Fakultetet har under etablering en utprøvingsenhet for friske frivillige der det kan gjennomføres folkehelsestudier og populasjonsstudier, bl. a. med tilknytning til registre og biobanker. Utprøvingsenheten vil være et samarbeidsprosjekt sammen med Helse Bergen etter samme retningslinjer som er benyttet ved drift av fakultetets kjernefasiliteter.

Det er identifisert lokaler i Overlege Danielsens Hus som kan tas i bruk allerede i 2013 for forskere som gjennomfører utprøvinger, samtidig som etableringen av en permanent utprøvingsenhet for friske friville utredes. Her kan det bli aktuelt med fortsatt plassering i Overlege Danielsens Hus eller alternativt i GOB.

Det er utarbeidet en foreløpig skisse over arealtyper, utstyr og personell som det vil være nødvendig å ha ved etablering av en permanent utprøvingsenhet – i dette inngår bl.a. spesialrom som undersøkelsesrom, treningsrom og mulighet for fysisk tester m.v. Det er også nødvendig med parkeringsareal for pasienter/ friske frivillige, jfr. beskrivelse av nybygg på P-plass.

Det er viktig at hele bygget ODH blir rehabilitert. Dette gjelder ikke minst studentlokalene i underetasjen, jfr. omtalen av studentarealet «Overlegen» under.

Armauer Hansens Hus
Fakultetsledelsen og fakultetsadministrasjonen har fått gode lokaler og representative møtelokaler i 4. etasje, samt arealer for Regional komite og møtearealer i sidefløyen, 2 etasje.

Lesesalene og studentarealene som er ferdig rehabilitert har god standard. For at infrastrukturen for studentarbeidsplassene i AHH skal bli fullgod, må den gamle vaktmester-boligen oppgraderes slik det er prosjektert.

Det et stort behov for å få auditoriet i Armauer Hansens Hus klargjort for bruk. Fakultetet har foretatt en innbetaling på dette prosjektet, men er avhengig av at prosjektet ferdigstilles slik at auditoriet kan tas i bruk så snart som mulig.

Dyrestallen i AHH benyttes i dag til lager, men dette arealet er strategisk viktig for fakultetet.

Barne- og ungdomssenteret (BUSP)
I første byggetrinn av BUSP er UiBs areal ivaretatt i samsvar med avtaler og plan. Det meste av UiB-arealene ved Kvinneklinikken (obstetrikk/gynekologi) vedtatt flyttet til andre byggetrinn av BUSP. UiBs auditorium på dagens Kvinneklinikk planlegges ikke flyttet ut av dette bygget.

Vurdering av behovet for og forslag til eventuelle endringer i de arealene som stilles til rådighet for studentorganisasjoner, generelt og for hvert fakultet
Studentlokalene «Overlegen» i ODH har et helt klart behov for oppgradering for å sikre at arealet er egnet for bruk av en større studentgruppe. Forslaget til oppgradering som er utarbeidet av EIA er tilfredsstillende, og vi må finne kostnadseffektive løsninger som gjør at dette kan gjennomføres. Oppgraderingen inkluderer også lokaler og lagerplass for studentorganisasjonene. Fakultetet har ikke funnet andre løsninger for felles sosiale studentlokaler etter at ”Munnhulen” i GOB ble stengt av, og det svært viktig for studentenes totale læringsmiljø at det finnes gode studentlokaler i ODH.

Oppgradering av studentlokaler i ODH dekker ikke totalbehovet for hele studentgruppen vi har på campus Haukeland/Årstadvollen, og det er behov for oppgradering av de lokalene i studenthuset Gade (”Gamle Gade”).

I tilknytning til etasjen med studentarbeidsplasser i AHH, må prosjektet i den gamle vaktmesterboligen med kontorer for studentorganisasjoner fullføres. Det vurderes som avgjørende for et helhetlig tilbud til studentene på Haukeland å få på plass planene som er skissert for studentorganisasjonene her.

Vennlig hilsen

Nina Langeland
dekan

Inger Hjeldnes Senneseth
kst. fakultetsdirektør

UNIVERSITETET I BERGEN

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinsk-odontologiske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Universitetsmuseet i Bergen
Universitetsbiblioteket
Studentparlamentet

Referanse	Dato
2008/7391-TOT	09.09.2013

Forvaltning og utvikling av arealer og universitetsområdene fram mot 2020 – Invitasjon til kommentarer

Det vises til vedtak i universitetsstyret, sak 47/13 og til brev datert 25.06.13.

Vedlagte utkast: «Forvaltning og utvikling av arealer og universitetsområdene fram mot 2020» ble lagt fram for styret i møtet 20.06.13. Styret tok redegjørelsen til orientering og det legges opp til behandling av planen etter en høringsprosess.

Som kjent ligger det et omfattende arbeid bak det utkastet som nå sendes ut. En gruppe, under ledelse av professor Normann Andersen ga grundige kommentarer til et tidligere utkast, disse er innarbeidet i det vedlagte. Viktige momenter og vurderinger fra en utredning om studentarbeidsplasser i 2011 er også innarbeidet.

Med dette sendes utkastet til høring til fakultetene, museet, universitetsbiblioteket og til studentene med frist for å komme med kommentarer innen 1. november. Parallelt med høringsprosessen vil Eiendomsavdelingen arbeide med kvalitetssikring og oppdatering av konkrete opplysninger, blant annet noen historiske data.

Vi ber om kommentarer til hele dokumentet. Dokumentets siste del (fra side 28) har forslag til vurderinger og prioriteringer som det er spesielt ønskelig å få kommentarer til. Vi ber også om vurderinger av behovet for og forslag til eventuelle endringer i de arealene som stilles til rådighet for studentorganisasjonene, generelt og for hvert fakultet (jf. side 23).

Dag Rune Olsen
rektor

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Vedlegg:
Forvaltning og utvikling av arealer og universitetsområdene fram mot 2020 – utkast 10.6.13

Kopi
De administrative avdelingene

Universitetsledelsen
Telefon 55 58 20 01/02
Telefaks 55 58 96 43

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Muséplass 1
Bergen

Saksbehandler
Even Berge

UTKAST – 10.6.13

FORVALTNING OG UTVIKLING AV AREALER OG UNIVERSITETSOMRÅDENE FRAM MOT 2020

Universitetet i Bergen

Innledning
Foreliggende plandokument skal legge grunnlag for forvaltning og utvikling av arealer, vedlikehold og investeringer, samt utvikling av universitetsområdene ved Universitetet i Bergen fram mot 2020.

I mars 2010 ble Eiendomsavdelingen bedt om å utarbeide utkast til arealplan for universitetet. I arbeidet ble fakultetene, Universitetsmuseet, Universitetsbiblioteket og de administrative avdelingene om noen vurderinger. Alle enheter har vurdert egen arealsituasjon, lokalisering, fremtidige ønsker og behov for areal, sammen med behov for rehabilitering og nybygg. Kommentarer fra enhetene er inkludert i framstillingen. Rambøll Norge AS har beskrevet reguleringsstatus og utbyggingspotensial.

Eiendomsavdelingens utkast til arealplan ble ferdigstilt våren 2011.

For å sikre en grundig drøfting av utkastet, ble det nedsatt en bredt sammensatt gruppe i august 2011. Gruppen ble ledet av visedekan Normann Andersen ved Det psykologiske fakultet. Gruppen besto av:

Visedekan Norman Anderssen, Det psykologiske fakultet, leder
Eiendomsdirektør Even Berge
Student Livar Bergheim
Student Mathias Ulrik Seip Bratz-Queseth
Assisterende fakultetsdirektør Kari Fuglseth, Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Fakultetsdirektør Nina Mevold, Det medisinsk odontologiske fakultet
Visedekan Jan Oldervoll, Det humanistiske fakultet
Dekan Dag Rune Olsen, Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet
Assisterende fakultetsdirektør Henning Simonsen, Det juridiske fakultet
Bibliotekdirektør Randi Elisabeth Taxt

Petter Bomann-Larsen (Økonomiavdelingen) var sekretær,
Ove Botnevik (Eiendomsavdelingen) var observatør.

Gruppen fikk følgende mandat:

> Gruppen bes om å vurdere forslaget til arealplan og drøfte konsekvenser og prinsipper av forslaget. Arbeidsgruppen bes også og med utgangspunkt i fakultetenes vurderinger, gi en anbefaling om prioritering av arealbruk som inkluderer studentarbeidsplasser og undervisningsrom.

Arbeidsgruppen leverte sin rapport i januar 2012. Gruppen kommenterte alle kapitlene i utkastet til arealplan (jf. rapport 27.01.12). I det videre arbeidet med forslaget til arealplan er kommentarene fra arbeidsgruppen forsøkt innarbeidet.

Riksrevisjonen gjennomførte en større og sammenlignende undersøkelse av eiendomsdrift og forvaltning i 2011/2012. Rapporten fra Riksrevisjonen forelå i oktober 2012. I prosessen hadde Riksrevisjonen lagt fram resultater fra undersøkelsen for Kunnskapsdepartementet og UiB fått anledning til å kommentere resultatene fra undersøkelsen. Undersøkelsen sammenlignet eiendomsdriften blant høyskoler og universiteter som leier av Statsbygg og eiendomsdrift hos universiteter og andre institusjoner som eier bygningsmassen sin selv. UiB var ikke gjenstand for en grundig gjennomgang i undersøkelsen. Det var en grunn til at UiB valgte å be Multiconsult gjøre en benchmarking av sentrale parameter ved UiB, sammenlignet med institusjonene som

ble undersøkt av Riksrevisjonen. Riksrevisjonens undersøkelse og undersøkelsen ved UiB er lagt fram og diskutert i sak 9/13 for universitetsstyret.

Rammer for arbeidet med arealplanen
Universitetets strategi 2011-2015 understreker faglig kvalitet som rettesnor for prioriteringer. Strategien har følgende mål for universitetet som organisasjon og arbeidsplass (side 15):

> *"Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål"*.

For å nå dette målet prioriteres:

- å ivareta universitetets miljøansvar gjennom klare mål for miljøarbeidet og med sterk oppmerksomhet om HMS, universell utforming og godt vedlikeholdte bygninger og uteareal
- å utvikle en moderne digital infrastruktur for utdanning, forskning og administrasjon der IKT-løsningene er velfungerende, brukervennlige og trygge"

Parallelt med arbeidet med arealplanen vurderte en arbeidsgruppe behov og prioriteringer av studentarbeidsplasser. Gruppen leverte sin innstilling: *"Studentarbeidsplasser ved Universitetet i Bergen – utforming, dimensjonering og fremtidige behov"* i april 2011.

Innstillingen vektla «at gode studentarbeidsplasser og et aktivt og inkluderende læringsmiljø er en viktig forutsetning for å oppnå UiBs målsettinger» (side 21). Innstillingen trekker frem sosiale arenaer, fleksibilitet, faglig og sosial tilhørighet og campusorientering som sentrale prinsipper for studentarbeidsplasser. Innstillingen foreslår tiltak med arealmessige konsekvenser:

- Å etablere fakultetscampuser slik at studentarbeidsplasser inngår i et faglig og sosialt relevant miljø
- Å samlokalisere studentarbeidsplasser for bachelorstudenter med masterstudenter
- Å etablere et prinsipp om flerbruk av rom slik at de med letthet kan brukes til studentarbeidsplasser
- Å bygge ut tilfredsstillende infrastruktur for studentarbeidsplasser som for eksempel trådløse nettverk og tilstrekkelig med strømuttak

Universitetsstyret vedtok *Tiltaksplan for det ytre miljø 2010–2011* i desember 2009. Innsats for redusert bruk av energi, miljøvenning innkjøp og transport og reduksjon i omfanget av avfall ble prioritert. Revidert tiltaksplan for det ytre miljø for 2012-2015 ble vedtatt i universitetsstyret i sak 85/12. Målet er at universitetet skal redusere miljøbelastningen med 20 % innen 2020.

Alle elementene i tiltaksplanen vil ha følger for utforming av bygg (energi, avfall, innkjøp) og har betydning for utforming og vedlikehold av bygninger. Et eksempel er reduksjonen i antallet parkeringsplasser og tilrettelegging for økt bruk av sykkel til og fra arbeid. Fra 1. september 2012 ble antallet parkeringsplasser redusert med 30%.

Det systematiske miljøarbeidet koordineres fra Eiendomsavdelingen, som har miljøkoordinator. HMS-seksjonen bidrar i arbeidet, og det er kontaktpersoner ved fakultetene. For ytterligere å styrke innsatsen skal samspillet med studentene og deres organisasjoner styrkes og med de fagmiljøene som har miljø som fagområde inviteres med. Samarbeidet med byen og regionens myndigheter vil fortsatt prioriteres.

Dette dokumentet omfatter følgende:

- Mål og prinsipper for arealbruk
- Generelle beskrivelser av bygningsmasse eid og disponert av universitetet
- Beskrivelse av bruken av arealer
- Arealmessige utfordringer
- Om igangsatte og planlagte byggeprosjekter og utbyggingspotensialet for eiendom
- Forslag til prioriteringer fram mot 2020

Dokumentet munner ut i forslag til tiltak i forvaltningen av arealer fram mot 2020 og prioriteringer av tiltak for å fremme universitetets hovedmål for forskning og utdanning, på en måte som ivaretar hensynene i miljøpolitikken og universitetets rolle som partner for byutviklingen i Bergen.

Universitetet i Bergen eier de fleste av bygningene som huser universitetets virksomhet, det samme gjør de store norske universitetene og noen vitenskapelige høyskoler. Åtte av institusjonene innenfor høyere utdanning har samme fullmakter og kalles ofte selvforvaltende institusjoner. I nevnte undersøkelse fra Riksrevisjonen, er status og ulike trekk ved forvaltningen av eiendomsmassen blant de selvforvaltende institusjonene og universiteter og høyskoler som leier lokaler fra Statsbygg sammenlignet.

Universitetet eier på vegne av staten. Premissene for forvaltningen av eiendommene er gitt av Kunnskapsdepartementet i fullmakter som klargjøres i de årlige tildelingsbrevene.

I tillegg til departementets fullmakter, gir andre dokumenter viktige rammer og mål for bygninger og forvaltning av arealer for universitetet. Landsverneplanen for statlige kulturhistoriske bygg innenfor ulike forvaltningsområder, som helseinstitusjoner og eiendommer innenfor arbeidsfeltet for Kunnskapsdepartementet er viktig, blant annet sammen med kravet om at alle offentlige bygninger skal være universelt utforming innen 2025.

Mål og prinsipper for arealbruk

Arbeidsgruppa foreslo mål for arbeidet med arealer. Disse målformuleringene er tatt inn i dokumentet og har vært premisser for arbeidet med videreutvikling og ferdigstilling.

Universitetets bygg og arealer skal fremme UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet gjennom følgende:

1. *Bygg og arealer skal utvikles slik at de bidrar til å løse virksomhetens primæroppgaver og fremmer kommunikasjon, kreativitet og arbeidsglede*
2. *UiB skal ha fleksible og fremtidsrettede bygg som bidrar til å styrke fakultetenes kjerneområder*
3. *Bygg og arealer skal utformes med en sterk bevissthet om at universitetet er en del av Bergen by*

Mer om målet om at bygg og arealer skal utvikles slik at de bidrar til å løse universitetets primæroppgaver og fremmer kommunikasjon, kreativitet og arbeidsglede

Bygninger og arealer er en viktig ramme for aktivitetene som foregår i og ved universitetet. Det er viktig å legge vekt på at de fysiske rammene som bygningene er, skal stimulere studenter og ansatte til gode faglige aktiviteter og samspill.

Et viktig prinsipp er å sikre nødvendig infrastruktur som bibliotek, laboratorier og IKT for å ivareta universitetets kjernevirksomhet. En annen sentral forutsetning for forskning og utdanning er å sikre gode møteplasser. Arbeidsgruppa viste til at dette ikke alltid er tilfelle og tok til orde for å

prioritere etableringen av møteplasser for samspill og samarbeid. Hvert fakultet bør ha konkrete plasser som kan være faglige og sosiale knutepunkter.

Mer om målet om at UiB skal ha fleksible og fremtidsrettede bygg som styrker fakultetenes kjerneområder
I dag er en rekke universitetsbygninger konsentrert i områder for hvert fakultet. For eksempel er Det humanistiske fakultet og Det juridiske fakultet lokalisert i nordenden av Nygårdshøyden, Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet har de fleste av sine bygninger i den sørlige delen av Nygårdshøyden og på Marineholmen. Det medisinsk- odontologiske fakultet er lokalisert på Haukelandsområdet. Arbeidsgruppa ga uttrykk for at dette prinsippet fungerer godt og at det innebærer fysisk nærhet som er stimulerende for studenter og ansatte. Ansatte og studenter fra samme fag og på tvers av fag møtes på spisesteder, vrimleareal, kontorer, undervisningsrom, bibliotek og studentlokaler. Arbeidsgruppa anbefalte å tilstrebe videre organisering av bygningsmassen i fakultetsområder. Det ble understreket som viktig med sentrale knutepunkt.

Innstillingen om studentarbeidsplasser anbefalte å vektlegge fakultetscampusorganisering der det er mulig, samt at studentarbeidsplasser for bachelorstudenter blir lokalisert nært eller i fakultetenes kjerneområder.

Bygninger og arealer kan utnyttes bedre dersom de er mer tilrettelagt for flerbruk og fleksibilitet. Å ivareta hensynet til flerbruk og fleksibilitet vil gjøre det mulig å endre bruken av lokaler i takt med endrede forskningsbehov og endringer i utdannings- og undervisningsformer. Fleksible arealer gjelder utforming av studentarbeidsplasser og studentlokaler, de ansattes arbeidsplasser og undervisningsrom. Fleksibilitet gjelder i utgangspunktet også laboratorier.

Mer om målet om at bygg og arealer skal utformes med en sterk bevissthet om at universitetet er en del av Bergen by
Universitetet er integrert i Bergen sentrum. Universitetet eier mange bygninger, noen er verneverdige og studentene er viktige i byen. Universitetet, med bygninger og mennesker og følgeaktiviteter (som uteliv) representerer fysisk tilstedeværelse i sentrum. Det er daglig og kontinuerlig samhandling mellom UiB og Bergen by. UiB bidrar til et levende sentrum med aktiv bruk av kommunikasjon, med bygg med fasader i byrommet og et levende universitetsområde, hele døgnet.

Potensialet for å utvikle samarbeid om arealer, bygninger og aktiviteter med andre aktører i byen er stort. Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Helse Bergen og ulike kulturinstitusjoner er viktige samarbeidspartnere. Samarbeid og samspill om bruk av arealer og planlegging av byen og byrommene, vil være viktige møtepunkter mellom aktørene.

Å arbeide eller studere ved UiB innebærer å ha sitt daglige virke i et byuniversitet, det preger dagliglivet i undervisningsrommene, på arbeidsplassene og forholdet til omgivelsene. Forholdet til samfunnet rundt vises i en konkret sammenheng i samspillet om og i de fysiske omgivelsene og hvordan disse planlegges og utformes.

Om universitetets bygningsmasse
Hovedprinsippet for bygninger og eiendommer er at universitetene eier bygningene på vegne av staten. Dette prinsippet gjelder for universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø, samt for NTNU. Universitetets bygningshistorie er en refleksjon av universitetets historie, den gir uttrykk for etablering og vekst. Generelt er bygningene ved UiB en kombinasjon av viktige historiske bygninger, bygninger som er planlagt og bygd for undervisning og forskning ved universitetet og bygninger som er bygd for andre formål, men som er gjort om til universitetsbruk.

Det er den monumentale museumsbygningen som på mange måter representerer et startpunkt for universitetets bygninger om rom. Fra 1840-årene startet Bergen Museums bestyrelse planleggingen av en museumsbygning på Nygårdshøyden, den stod ferdig i 1865, den var et landemerke og et monument, og var ganske alene på Nygårdshøyden, hvor det vokste fram en ny bydel. Botanisk hage ble anlagt i 1890, i 1898 ble museumsbygningen utvidet med to fløyer.

I 1913 bidro kommunen til overtakelsen av Fastings Minde, som det første skrittet i arbeidet med å sikre hele området for utdanning og forskning. En reguleringskonkurranse ble utlyst i 1916, og i 1927 sto Historisk museum ferdig. Planleggingen av Geofysisk institutt begynte da Historisk museum nærmet seg fullføring og ble innviet i 1931. Det ble arbeidet med planer for et bergensk universitet på 1920-tallet, men planene ble ikke realisert. I 1936 åpnet Norges Handelshøyskole og fikk stilt bygninger på Nygårdshøyden til rådighet, i Muséplass 1, som ble bygd om fra villa til høyskolelokaler.

Etter vedtaket om å opprette Universitetet i Bergen 9. april 1946, ble det satt i gang arbeid med en reguleringsplan for universitetsområdene på Nygårdshøyden. Dette arbeidet tok lang tid. Etter forhandlinger mellom staten og Bergen kommune ble planen vedtatt i bystyret i juni 1964. Planen definerte universitetets utbyggingsområde med om lag 207 dekar på Nygårdshøyden og 25 dekar på Årstadvollen. Dette dannet grunnlaget for at universitetet skulle vokse og utvikle seg i bysentrum. Med utgangspunkt i reguleringsplanen fikk universitetet overta en rekke leiegårder og villaer på Nygårdshøyden.

I perioden 1946-52 ble Geofysen utvidet med fløyer som rommet Botanisk laboratorium og Kjemisk institutt. Innvielsen av Universitetsbiblioteket i 1961 markerte en 15 års periode hvor mange nye bygg ble ferdige. For Det humanistiske fakultet ble Sydenshaugen skole ombygd til undervisningslokaler i 1967. Det ble bygd for instituttene for matematikk og fysikk i Allegaten.

Parallelt foregikk det utbygging av universitetsområdet på Årstadvollen nær Haukeland sykehus. Deler av medisinerutdanningen startet ved Haukeland sykehus i 1946. Universitetet fikk tilgang til tomter som muliggjorde prosjektering av nybygg. Det ble gitt statlig finansiering. På 1960-tallet ble det som i dag heter Armauer Hansens hus ferdigstilt i 1963, odontologibygget i 1962, PKI – bygget (de prekliniske institutter) var ferdig i 1966 og Overlege Danielsens hus i 1974. I 1983 flyttet flere av de kliniske medisinske fagmiljøene inn i sentralblokken ved Haukeland sykehus.

En annen viktig milepæl var ferdigstilling av Studentsenteret i 1971 i Parkveien 1, der det hadde vært studenthus siden 1940. Da flyttet studentene inn i kjøpmann Oluf Bjørnseths villa og brukte den som studenthus. Det ble arbeidet lenge med planene for et moderne bygg for realfagene, etter arkitektkonkurranse vant en japansk arkitekt med et svært stort og for tiden moderne bygg, bygd i betong. I 1977 ble Realfagsbygget ferdigstilt, med over 40 000 kvm.

I 1983 hadde universitetet 125 eiendommer på Nygårdshøyden, med et samlet areal på drøyt 180 000 kvm. Av disse var 11 eiendommer bygd for universitetsformål eller ombygd til bruk for universitetet (som Sydneshaugen skole), i alt gjaldt dette vel 115.000 kvm. De øvrige 114 bygningene på Nygårdshøyden utgjorde nesten 68 tusen kvm av bygningsmassen. De fleste bygningene var relativt små, mange var bygd som bolighus.

Bygningssituasjonen ble utfordrende da antallet studenter økte sterkt fra slutten av 1980-tallet og store deler av 1990-tallet. I denne perioden var det relativ høy arbeidsledighet og lav aktivitet i byggenæringen. Behov for arealmessig ekspansjon ved universitetet falt sammen med økte bevilgninger til byggeprosjekter i regi av Statsbygg.

På 1990-tallet fikk universitetet rammebudsjetter, med friere adgang til å omdisponere midler til byggeprosjekter. En rekke byggeprosjekter ble realisert på 1990-tallet, som Lauritz Meltzers hus i 1993 og Jusbygget i 1994. Ulrikke Pihls hus (1990) og Bjørn Christensens Hus (1996) ble rehabilitert for bruk til universitetets virksomhet.

Utover på 1990-tallet fremsto flere av universitetets bygg som uhensiktsmessige, særlig gjaldt dette odontologi- og PKI-bygget. I 2003 kunne den prekliniske virksomheten flytte til et nybygg for basalmedisin (BBB). I 2008 besluttet Stortinget å stille midler til rådighet for bygging av nytt odontologibygg. Dette fordret at PKI-bygget som var nytt på 1960-tallet måtte rives og vike plass for et helt nytt bygg.

I 2008 ble det nye Studentsenteret ferdigstilt. I de vel 30 årene det gamle Studentsenteret eksisterte, ble studentmassen femdoblet. Det var behov for rehabilitering eller nybygg. Det viste seg ikke mulig å rehabilitere den relativt nye bygningen, og det ble besluttet å bygge nytt. Dagens bygg har et areal på 11 700 kvadratmeter fordelt over tre plan.

I 2009 ble det ferdigstilt bygninger regi av *eiendomsselskaper* eid av Meltzerfondet. Når eiendomsselskaper bygger slike bygninger, inngås det langsiktige leiekontrakter med UiB. Slike leiekontrakter gir mulighet for byggelån, og det gis mulighet til (med tillatelse fra departementet) å bygge for universitetsformål uten at Statsbygg har fått oppdrag med å bygge på vegne av staten for universitetet. I 2009 ble et bygg på 5000 kvadratmeter for Institutt for biologi reist på Marineholmen. Prosjektet frigjorde arealer, særlig i Realfagsbygget og Geofysisk institutt. Utbygging av Jus II-bygget (6000 kvadratmeter) i Jekteviken muliggjorde samlokalisering av Christian Michelsens Institutt (CMI), UiB Global og deler av det juridiske fagmiljøet. CMI flyttet fra Fantoft til Nygårdshøyden og eier sin egen del av bygget.

Våren 2012 var det nye odontologibygget ferdig, som det første Statsbyggfinansierte bygget på lang tid. Det rommer 15 000 kvadratmeter og 260 tilsatte og 286 studenter kan ta i mot 400 pasienter hver dag. Bygget har klinikk for Hordaland fylkeskommunes tannlegetjeneste. Armauer Hansens hus er rehabilitert, med arealer for fakultetssekretariatet ved Det medisinsk-odontologiske fakultetet og arbeidsplasser for studenter. I 2012 ble Muséplass 1 rehabilitert. Huset er fredet og huser universitetsledelsen, møterom og Kollegierommet.

I tillegg til universitetsarealene på Årstadvollen og Haukeland, disponerer universitetet om lag 11.000 kvm innenfor arealene ved Helse Bergen. Disponeringen av disse arealene er avtalefestet med utgangspunkt i de oppgavene Haukeland universitetssykehus har som universitetsklinikk.

Universitetet leier arealer av eiendomsselskapene Nygårdshøyden Eiendom AS, Magør Eiendom AS og Universitetet i Bergen Eiendom AS. Disse eiendomsselskapene har oppgaver knyttet til universitetets formål, det første er eid av Meltzerfondet, det andre av det første, mens UiB Eiendom AS er 100% eid av universitetet. UiB Eiendom AS har i hovedsak eiendom i bygningene i Høyteknologisenteret. Når eiendomsselskapene bygger for universitetet, skjer det etter avtale og med langsiktige leieavtaler som grunnlag for låneopptak. Når eiendommene er nedbetalte, skal eiendomsretten overføres til universitetet. I 2012 leide UiB nesten 70 tusen kvm og betalte 121 mill. kroner i leie og felleskostnader. Fra 2002 til 2012 ble ni prosjekter realisert med bruk av eiendomsselskapene, basert på låneopptak og forpliktende leieavtaler.

UiB leier ut vel 14 tusen kvm til Uni Research AS, NSD og andre leietakere. Største leietaker er Uni Research med 4.500 kvm. Universitetets samlede leieinntekter i 2012 var 17,7 mill. kroner.

Beliggenhet, tilstand og egnethet
Med store deler av universitetsområdene i sentrum av byen er universitetet en viktig i byrommet, og UiB- bygningene setter preg på Bergen sentrum. Universitetet vil tilrettelegge bruken av bygg og utendørsarealer på en måte studenter, ansatte, folk flest og beboere på Nygårdshøyden er tjent med. Utvikling av universitetsområdene er også utvikling av Bergen sentrum.

Store deler av den opprinnelige bygningsmassen på Nygårdshøyden ble bygd mellom 1880 og 1920 og er en blanding av villaer med arkitektonisk særpreg og stor detaljrikdom og enklere bygårder med variert størrelse. Mange av bygningene ble ombygd på 1950- og 1960-tallet, men er rehabilitert og bygd om senere. Samtidig er større kontorbygg kommet til, enten bygd eller bygd om for universitetsformål. En del av de gamle bygningene og mindre bygårdene er solgt, det har vært en konsentrasjon, med færre og større bygninger som resultat.

I noen tilfeller har det vært mulig å samle aktiviteten i husklynger eller kvartal. Noen eldre bygg på Nygårdshøyden er blitt funksjonelle kontorbygg. Mange bygninger har teknisk standard som er på samme nivå som i nye kontorbygg. Likevel er det mange eldre bygninger som mangler heis, som mangler ventilasjon med kjøling og som ikke fyller kravene til universell utforming.

Universitetsområdet på Nygårdshøyden har Nygårdsparken som nærmeste nabo. I tillegg til å være en park med rekreasjonsmuligheter, er parken arena for omsetning av narkotika og tilholdssted for narkomane. Trafikken til og fra Nygårdsparken representer i noen grad en sikkerhetsutfordring. Ulike tiltak er utredet og universitetsstyret har vedtatt en sikkerhetspolitikk som balanserer hensynet til å være et åpent universitet med trygghet for ansatte og studenter.

Universitetsområdet på Årstadvollen er på mange måter helt annerledes. De fleste bygg er bygd for universitetsformål og for helsetjenesteformål, som laboratorier eller klinisk virksomhet. For universitetet er arealplaner og arealdisponeringer ved helseforetaket viktig som rammer for samarbeid generelt og som rammebetingelser for undervisning og forsking.

Det er krevende å ha tilfredsstillende nivå for drift, vedlikehold og rehabilitering av universitetets sammensatte bygningsmasse. Mange av bygningene på Nygårdshøyden er bygd på slutten av 1800-tallet for boligformål og er senere endret til bruk for universitetets formål. Flere bygninger er verneverdige og enkelte er fredet ved vedtak. I tilknytning til endret bruk er det gjennomført mange tiltak med tekniske anlegg som nye ventilasjonsanlegg, montering av heiser og innvendige ombygging for å gjøre bygningene bedre egnet til formålet. Utvendig er bygningene forsøkt vedlikeholdt slik at opprinnelig arkitektur og bygningskonstruksjon opprettholdes. Slik er ivaretas kravene til vern, med vindusskifte og rehabilitering av yttervegger og takkonstruksjoner.

For å opprettholde tilfredsstillende standard i bygningsmassen, er det påkrevd med løpende *vedlikehold.* Å definere behov for vedlikehold og ønsket standard i bygningsmassen er ikke ukomplisert. Det kan settes opp ulike kriterier for ønsket tilstand. I mange tilfeller kan det være ønskelig å oppgradere en bygningskvalitet til en bedre standard enn det i utgangspunktet hadde, for eksempel slik at dagens krav blir lagt til grunn for vedlikeholdsplanen. Det kan i så fall være resultat av at bygningen er så forringet etter mange års begrenset vedlikehold at det ikke er ønskelig med fortsatt vedlikehold, eller det kan være ønskelig å endre bruken av bygningen eller at standarden skal heves for å tilfredsstille dagens krav.

Å sikre tilfredsstillende innemiljø har vært, og er, en stor utfordring i den eldre bebyggelsen i Bergen. Tidligere tiders byggeskikk, sammen med bygningenes naturlige forringelse som følge av aldring (for flere bygninger er langt over 100 år) gir utfordringer. Manglende tetting mot vanninntregning i konstruksjonene gir risiko for soppdannelse og dårlig arbeidsmiljø. Dette

krever nøye planlegging av alle vedlikeholds- og rehabiliteringstiltak slik at det unngås at utført arbeid må gjøres på nytt som følge av at ønsket resultat ikke oppnås.

Å ta hensyn til myndighetskrav for universitetets sammensatte bygningsmasse, representerer en utfordring. Fredningsvedtak er uomtvistelige og må legges til grunn når nødvendige tiltak skal iverksettes. Det koster gjennomgående mer å vedlikeholde fredede bygninger, enn det som normalt vedlikehold krever. Som alternativ til vedlikehold og rehabilitering for en del av bygningsmassen, kan det være aktuelt med riving og nybygging, det ble konkusjonen for Studentsenteret og bygningen til de prekliniske instituttene på Årstadvollen.

Det prioriteres vedlikeholds- og rehabiliteringsarbeid for å opprettholde en så god standard for bygningsmassen som budsjettrammer, ønsker og krav tilsier. Noen større vedlikeholds- og rehabiliteringsprosjekter utføres av Statsbygg, som rehabiliteringen av monumentalbygningen ved Universitetsmuseet og nybygging av Studentsenteret.

I den siste femårsperioden er bygningsmassen registrert og klassifisert som grunnlag for mer planmessig innsats for rehabilitering og vedlikehold.

Staten har mange eiendommer som representerer store kulturhistoriske verdier. I St.prp.nr.1 (2001-02) varslet regjeringen gjennomgang av statens eiendommer med sikte på å utforme en samlet politikk for statlige eierskap og kulturhistoriske viktige eiendommer. Det var et mål å få bedre oversikt over statens kulturhistoriske eiendommer, skape større helhet og sammenheng i ansvaret for bygningene og legge grunnlag for bedre vedlikehold. Regjeringen har besluttet at det skal utarbeides sektorvise landsverneplaner og forvaltningsplaner for disse eiendommene.

Ved universitetet arbeides det med å følge opp landsverneplanen (LVP) for egne kulturhistoriske eiendommer. Kunnskapsdepartementet er ansvarlig for LVP, men Riksantikvaren er godkjenner planen. UiB skal følge opp LVP ved utarbeidelse av forvaltningsplaner og effektuere fredning- og reguleringsprosesser, med utgangspunkt i forvaltningsplaner for hver enkelt kulturhistorisk eiendom, og det skal lages felles forvaltningsplan for grupper av bygninger. Den som forvalter eiendommene, har ansvaret for å utarbeide forvaltningsplanene. Forvaltningsplanen skal være et styringsdokument for vedlikehold, drift og tiltak i vernede og fredede bygninger.

Omfanget av fredningsprosessene er noe uklart, men det er forventet at det får et omfang som krever ekstra ressurser. Det er forventet at det vil gis oversikt over fredede bygninger i 2013-14. Ved å synliggjøre og beskrive de vernede delene i og av universitetets kulturhistoriske bygninger med forvaltningsplaner, kan det sikres at byggenes opprinnelige karakter bevares. Planene skal utarbeides i samsvar med antikvariske prinsipp og inneholde retningslinjer for samarbeid med rette kulturmyndighet.

Utearealer

Universitetet har ansvar for store areal rundt bygningene. En vesentlig del av arealene er viktige byrom. Gateløp, plasser og parker er en integrert del av universitetsområdet og preger bybildet. Gode bygninger, kunst og kulturmiljø er også viktige elementer i formidlingen av den dannelsen et universitet ønsker å stå for.

Både bygninger, utsmykning og utemiljø skal ivaretas. Universitetet har hatt et estetisk utvalg siden 1967, det fungerte sammen med et hageutvalg fra 1994. Ut fra i et ønske om å se den utvendige og den innvendige kunstneriske utsmykningen i sammenheng, er det etablert et nytt estetisk utvalg, med nytt mandat, etter vedtak i universitetsstyret i 2010. Ønsket er å ivareta et

mer helhetlig blikk for at universitetets lokaler og utearealer framstår på en representativ og ryddig måte for studenter, ansatte og byens befolkning.

I de siste årene har oppgradering av parkene, strengere restriksjoner på parkering og konkrete tiltak for å forbedre vrimlearealene rundt viktige bygg hatt særlig prioritet. Rehabilitering av universitetets monumentale museumsbygning, Muséhagen og Muséplassen, samt området rundt HF-bygget er et løft for sentrale deler av Nygårdshøyden og gir mulighet til økt innsats på dette området. Noen utearealer, som utearealene mellom Fysikkbygget og Geofysisk institutt utbedres. For plassen bak Ulrikke Phils hus pågår prosjektering. Planlagt ferdigstilling er 2013.

Kommunikasjon
Universitetets bygninger på Nygårdshøyden, Marineholmen og Haukeland/Årstadvollen har god og nær tilgang til offentlig kommunikasjon. Ansatte med arbeidssted Haukeland og Årstadvollen vil, avhengig av bosted, kunne ha behov for overganger mellom transportmiddel. Den planlagte utvidelsen av bybanenettet vil være positiv for studenter og ansatte.

Universitetet har organisert en egen persontransport mellom Haukelandsområdet og Nygårdshøyden, *Campusbussen.* Dette er et populært tilbud, og ruteomfanget er økt fra 2012.

Etter vedtak i universitetsstyret (sak 20/11) ble antallet *parkeringsplasser* redusert med 30% i 2012. Reduksjonen av antall parkeringsplasser inngår i tiltaksplanen for grønt universitet, der ett av målene er å redusere bilbruken. De frigjorte arealene er omdisponert til el-bilplasser, sykkelparkering, beplantning og andre miljøtiltak. I 2012 ble om lag 30 av parkeringsplassene ved UiB reservert for el-biler. De fleste av disse plassene er utstyrt med ladestasjon.

Det er utvendig *sykkelparkering* ved de fleste av universitetets bygninger. Dette er utvendig sykkelparkering som har mangelfull sikkerhet ved tyveri og hærverk. Kapasiteten for avlåste anlegg planlegges utvidet, både på Nygårdshøyden og Årstad. I flere parkeringsanlegg er det relativt enkelt å etablere avlåste parkeringsanlegg for sykkel. Det er etablert sykkelparkering ved HF-bygget, i garasjen i Realfagbygget og i garasjen i det nye odontologibygget. Ved Magnus Lagabøtes plass og ved U. Phils skole er det prosjektert for sykkelplasser.

Tilgang til dusj, garderobe for dem som sykler eller løper til arbeid og studier er ikke like god for alle. Det finnes garderobeanlegg i noen av byggene, som ved BBB. Parallelt planlegges mindre garderobeanlegg i noen bygninger, hvor det er praktisk mulig uten for store kostnader.

Miljøstandard
Fra universitetet rapporteres det årlig om hvordan miljøhensyn legges til grunn for virksomheten. Miljøengasjementet ved UiB er synliggjort gjennom *"Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 – 2015"*. Tiltaksplanen har blant annet tiltak for redusert bruk av energi og redusert mengde avfall. Det er mål om 20% reduksjon innen 2020.

Energi
Universitetets bygningsmasse er i stor grad bygd i tider uten spesiell tanke på energibruk, og det er som i Norge ellers, lagt liten vekt på energisparing. Tiltaksplanen for ytre miljø forutsetter systematisk arbeid med å redusere energibruken. Økte energikostnader vil gjøre investeringer for energiøkonomisering stadig mer økonomisk lønnsomme.

Alle bygninger er nå energisertifiserte, i prosessen med denne sertifiseringen inngår det å få oversikt over de viktigste energisparetiltakene for hver eiendom. Alle bygg skal ha system for energiovervåkning som gir løpende oversikt over historisk og aktuell energibruk.

Eiendomsavdelingen har en energiledergruppe for systematisk oppfølging av energibruk og mulige reduksjoner av dette. I arbeidet med energieffektivisering kreves investeringer å sikre varige reduksjoner i energiforbruk kommende år.

Det har pågått systematisk arbeid med å erstatte bruk av fossilt brensel, og det gjenstår tre bygg med egne fyrkjeler. Disse planlegges erstattet av fjernvarme når mulig. Øvrig oppvarming er basert på fjernvarme, varme fra eget varmepumpeanlegg under Dragefjellet, basert på sjøvann, samt elektrisk oppvarming. I byggeprosjekter er det klare krav til energieffektive løsninger.

Avfall
Universitetet genererer store avfallsmengder. Det er gode rutiner for håndtering av farlig avfall i samarbeid mellom HMS-seksjonen, Eiendomsavdelingen og brukerne. I alle større bygg er det etablert kildesorteringssystem, med minimum sortering av forbruksavfall og papir/papp. Det arbeides for systematisk å redusere avfallsmengdene og samtidig øke sorteringsgraden for alt avfall. Tiltaksplanen for det ytre miljø gir klare føringer for dette arbeidet.

Arealer ved UiB og andre universiteter
Det er sammenheng mellom universitetenes historie og bygningshistorie. Universitetene i Bergen og Oslo og NTNU har mange eldre bygninger. Et universitets historie er også bygningenes historie. Det gir disse institusjonene særlig utfordringer med tanke på rehabilitering. En rivende teknologisk utvikling og rask utviklingen av laboratorier er med på å stille nye og komplekse krav til infrastruktur for forskning og undervisning. For å lykkes i den internasjonale forskningskonkurransen kreves det oppdatert og moderne infrastruktur. Gamle og lite hensiktsmessige bygg kan representere hemsko for forskningen og kan dessuten være lite effektive. Lite effektive bygninger vil gi høye kostnader per kvm. og bruker. Selv om arealeffektiviteten er dårlig, betyr ikke det nødvendigvis god plass for studenter og brukere. Gamle bygg gir mindre fleksibilitet for å endre bruk i takt med endring i aktiviteten.

I Database for høyere utdanning (DBH) er det sammenlignbare tall for arealer, antall ansatte og studenter ved NTNU, UiB og UiO fra 2011. I tabell 1 fremgår det at NTNU og UiO disponerer over 560.000 kvm, mens UiB har i overkant av 370.000 kvm. Arealdataene for UiB omfatter arealer som disponeres av universitetet til fristasjonsformål for SiB, studentorganisasjoner og som leies ut til samarbeidspartnere. Sammenligningen er basert på det samlede arealet som er rapportert til DBH.

Tabell 1 Arealer, ansatte og studenter ved NTNU, UiB og UiO høsten 2011

	Ansatte	Studenter	Areal	Areal per ansatt	Areal per student
NTNU	5 133	19 626	588 921	115	30
UiO	6 017	27 429	561 528	93	20
UiB	3 370	13 069	376 396	112	29

Arealer og arealbruk ved fakultetene
Universitetets fakulteter har ulik størrelse, ulike antall studenter og ansatte, og det er forskjeller i arealbruk (se figur 1 i vedlegg). Mens Det juridiske fakultet disponerer 8.730 kvm (bruttoareal), disponerer Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet over 72.000 kvm. I tabell 2 er Det medisinsk- odontologiske fakultet ført opp med bruttoarealet fakultetet disponerer, knapt 45.900 kvm. I tillegg kommer vel 11.600kvm som er leierettsarealet fakultetet disponerer ved Helse Bergen etter avtale om drift av universitetsklinikk.

Tabell 2 Arealer per fakultet november 2012

	Brutto	Nettoareal	Andel fellesareal
Det humanistiske fakultet	26 043	16 319	9 723
Det juridiske fakultet	8 730	5 382	3 348
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	68 188	42 623	25 565
Det medisinsk-odontologiske fakultet*	45 894	29 410	16 484
Det psykologiske fakultet	12 430	7 707	4 723
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	16 575	10 310	6 265

Arealer og studenter

Det matematisk- naturvitenskapelige (MN) og Det medisinsk- odontologiske fakultet (MO) er i en særstilling blant fakultetene, med stort areal til forsknings- og undervisningslaboratorier og andre spesielt tilrettelagte undervisningsrom. Tabell 3 gir oversikt over arealkategoriene studentarbeidsplasser, laboratoriearealer og undervisningsrom. For MO finnes det også arealer i disse kategoriene i leierettsarealet fakultetet disponerer ved Helse Bergen. Kategorien undervisningsrom omfatter bare arealer fakultetene administrerer og disponerer og kommer i tillegg til undervisningsrom som administreres av Eiendomsavdelingen, i alt 14.200 kvm.

Tabell 3 student- og laboratoriearealer ved fakultetene 2012

Arealer per fakultet 2012	Areal student-arbeids plasser	Areal under-visningsrom	Laboratorie-arealer	Sum
Det humanistiske fakultet	3 063	440	0	3 770
Det juridiske fakultet	2 148	0	0	2 186
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	4 222	2 855	11 001	18 367
Det medisinsk-odontologiske fakultet*	2 511	4 022	7 535	12 666
Det psykologiske fakultet	793	461	515	1 781
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	2 635	354	0	3 088

Tabell 4 viser at fakultetenes arealbruk per student. Klart lavest arealbruk er det ved JUS, hvor areal per student er 4,1 kvm. Ved HF, PSYK og SV er det 7,3, 7,1 og 5,9 kvm per student. Størst arealbruk har MN og MO med vel 30 kvm og knapt 24 kvm pr student. Inkluderes arealene fakultetet disponerer ved Helse Bergen, blir arealbruken per student 30,8 kvm.

Tabell 4 Antall studenter per fakultet registrert høsten 2009

Fakultet	Studenter totalt	Lavere nivå	Høyere nivå	Integrert master/ profesjon	Areal per student
Det humanistiske fakultet	3 427	2 783	496	148	7,3
Det juridiske fakultet	2 098	93	77	1 928	4,1
Det matematisk-naturvitenskapelige fak	2 236	1 499	639	98	30,2
Det medisinsk-odontologiske fakultet	1 648	155	224	1 269	23,8*
Det psykologiske fakultet	1 737	1 130	242	365	7,1
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	2 786	2 146	569	71	5,9

(Kilde DBH) * Inkluderes leierettsarealet MO disponerer av Helse Bergen, blir arealet 30,8 kvm pr. student

Arealer og årsverk

Fakultetenes relative arealmessige størrelser gjenspeiler i stor grad variasjonen i arealer per årsverk. Tabell 5 viser areal per årsverk (tall fra 2010). Tre fakulteter har relativt like forholdstall:

SV, PSYK og HF med 55,9, 57,2 og 57,7, MO har 72,7 kvm per årsverk, mens MN og JUS har 85,2 og 86,4 kvm.

Tabell 5 Areal og årsverk pr. fakultet mai 2010

Fakultet	Areal pr. fakultet	% av areal	Årsverk totalt	% av årsverk	Areal pr. årsverk
Det humanistiske fakultet	25 172	13,9	436,3	17,2	57,7
Det juridiske fakultet	8 610	4,7	99,7	3,9	86,4
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	67 600	37,4	793,5	31,2	85,2
Det medisinsk-odontologiske fakultet[1)]	50 803	28,1	698,7	27,6	72,7
Det psykologiske fakultet	12 252	6,8	214,1	8,4	57,2
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	16 388	9,1	293,2	11,6	55,9
SUM	180 825		2 535,2		

[1)] Inkluderer leierettsarealet MO disponerer av Helse Bergen

Fakulteter og avdelinger

I det følgende beskrives arealsituasjonen for fakulteter og avdelinger. Først pekes det på noen hovedtrekk ved arealbruken ved hvert fakultet og avdeling. Fakultetene og avdelingene ble bedt om å beskrive sine arealmessige utfordringer høsten 2011. Disse tilbakemeldingene er gjengitt.

Det humanistiske fakultet (HF)

I 2010 hadde HF et bruttoareal på nesten 25.200 kvm. Arealene vises i to tabeller, den første med kjernebygningene, den andre viser alle arealene fakultetet disponerer.

Kjernebygg ved Det humanistiske fakultet				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Sydneshaugen skole	Sydnesplassen 9	3067	1371	41
HF-bygget	Sydnesplassen 7	6387	2282	61
Nygård skole	Lars Hilles gt. 3	4209	1760	100

To av fakultetets kjernebygg er gamle skolebygg. *Nygård skole* er eldst, fra 1918, og var bygd som folkeskole. I perioden 1985-92 ble skolen delvis ombygd for Bergen Musikkonservatorium. I 1995 ble konservatoriet del av HF-fakultetet og fikk navnet Griegakademiet – Institutt for musikk. I 2009 solgte Bergen kommune Nygård skole til eiendomsselskapene ved UiB. Nygård skole trenger omfattende rehabilitering.

Sydneshaugen skole ble bygd av Bergen kommune i 1922 som middelskole. I forbindelse med utbyggingen av UiB, fikk staten overta bygningen fra Bergen kommune i 1965. To år senere, i 1967, stod *HF- bygget* ferdig. HF-bygget er stort og en spesiell og typisk 1960-talls bygning. Det er gangbro mellom Sydneshaugen skole og HF-bygget, sammen er bygningene kjerneområde for HF. Skoleplassen og plassen mellom bygningene ble pusset opp og stod ferdig i 2012.

HF- fakultetet overtok arealer etter Det psykologiske fakultetet i Sydneskvartalet, Øisteins gate 1-3 og Sydnesplassen 12/13 i 1996, da Det psykologiske fakultet flyttet inn i Christies gate 12.

Arealer ved Det humanistiske fakultet				
Navn	*Huseier*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
H. Sheteligs plass 11, Fastings Minde	Universitetet i Bergen	328	90	100
Joachim Frieles gate 1	Universitetet i Bergen	562	147	40
Jekteviksbakken 31, Jus II	Nygårdshøyden Eiendom	80	19	3
Dokkeveien 2b	Universitetet i Bergen	1216	571	100
Sydnesplassen 9, Sydneshaugen	Universitetet i Bergen	3067	1371	41
Sydnesplassen 7, HF-bygget	Universitetet i Bergen	6387	2282	61
Sydnesplassen 12/13	Universitetet i Bergen	3126	1284	81
Villaveien 1A	Universitetet i Bergen	395	156	31
Øisteins gate 1	Universitetet i Bergen	1693	595	92
Øisteins gate 3	Universitetet i Bergen	1681	483	70
Lars Hilles gate 3, Nygård skole	Nygårdshøyden Eiendom	4209	1760	100
H. Hårfagres gate 1	Universitetet i Bergen	664	244	48
Allégaten 34	Universitetet i Bergen	996	251	100
	Sum	**24 405**	**9 254**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill gir fakultetet følgende uttalelse om arealmessig status:

> *"HF har ei generell utfordring med mange eldre bygg der fleire opplever dårleg inneklima – og bygningane er spreidde rundt på Sydneshaugen. Vi må få ei oppgradering inn på planane, slik at også HF sine tilsette får godt fysisk arbeidsmiljø på sikt."*

Rehabilitering og nybygg
Fakultetet ønsker oppgradering av følgende bygg og uteområder: HF-bygget, Sydneshaugen skole, Nygård skole, Fastings Minde. I tillegg ønsker fakultetet å få vurdert muligheten av å få reist et nybygg over parkeringshuset i Dokkeveien. Et nybygg ville kunne samle aktivitetene fakultetet i dag har i Sydneskvartalet.

Andre forhold
Fakultetet ønsker å planlegge plassering av fakultetsadministrasjonen nærmere grunnmiljøene. Fakultetet ønsker å utarbeide en egen plan for arealet fakultetet disponerer.

Det juridiske fakultet
Det meste av aktiviteten ved Det juridiske fakultet er i to bygg, Dragefjellet skole og jusbygget.

Kjernebygg ved Det juridiske fakultet				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Dragefjellet skole	Magnus Lagabøtes plass 1	2079	857	59
Jussbygget	Magnus Lagabøtes plass 1	5720	2219	51

Dragefjellet skole ble kjøpt fra Bergen kommune i 1980. Skolen var bygd i tiden rundt år 1900 som en stor og moderne skolebygning. Etter kjøpet, ble skolen bygd om og hovedbygningen var ferdig ombygd til undervisningsformål høstsemesteret 1983. Høsten 1985 var den gamle gymnastikksalen ferdig ombygd til auditorium, en vaktmesterbolig tatt i bruk til studentkontor. Fakultetsadministrasjonen og instituttene holdt til i andre bygninger, i Muséplass 2 og Allégaten.

Da Dragefjellet skole ble kjøpt og innredet til undervisningsformål, var det en forutsetning fra universitetets side at det skulle reises et nytt bygg med kontorer og bibliotek i tilknytning til eller ved siden av Dragefjellet skole. I 1990 ble det inngått intensjonsavtale om kjøp av gassverkstomten. Det var byggestart januar 1993, og Jussbygget stod ferdig i desember 1994.

Arealer ved Det juridiske fakultet				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Jekteviksbakken 31, Jus II	Nygårdshøyden Eiendom	687	204	22
Dragefjellet, Jussbygget	Universitetet i Bergen	2079	857	59
Magnus Lagabøtes plass 1,	Universitetet i Bergen	5720	2219	51
Magnus Lagabøtes plass 1, Dragefjellet-vaktmesterbolig	Universitetet i Bergen	124	29	100
	Sum	**8610**	**3309**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppgir fakultetet følgende om arealmessig status:

> *"….. Fakultetets primære målsetting er å få en økning på 4-6 årlig, men budsjettsituasjonen vil selvsagt være avgjørende for hvor mange nye vi kan tilsette hvert år, og dermed hvor mange nye kontor vi trenger. Selv om JUS II gav fakultetet flere kontorer enn vi frasa oss i Folkets hus er kontormangelen igjen i ferd med å bli kritisk, og vi regner med at vi fra 2011, og seinest 2012, må ha tilleggsareal…. Fakultetet ser for seg at ekspansjonen må skje i JUS II, og ber Eiendomsavdelingen legge til rette for en plan hvor Det juridiske fakultet etter behov kan få overta ny kontor i JUS II….."*

Fakultetet ønsket oppgradering av Dragefjellet skole med varme- og ventilasjonsanlegg, Ombygging av et auditorium til rettsal og å oppgradere en tidligere portnerbolig til studentbygg og å bygge sykkelparkeringsanlegg.

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet
Arealer og bygninger Bergen museum disponerte, var de arealene universitetet fikk som grunnlag ved åpningen i 1948. For MN- fakultet var *Geofysen* viktig for arealmessig utvikling og geografisk plassering. Midtbygget i Geofysen ble oppført av museet i 1927. I Stortingsvedtaket om UiB i 1946, ble det vedtatt å bygge de to fløyene på Geofysen, de var ferdige i 1951.

Kjernebygg ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Realfagbygget	Allégaten 41	24800	9962	52
Bjørn Trumpys hus	Allégaten 55	8188	2672	87
Geofysen	Allégaten 70	2367	826	62
Høyteknologisenteret	Thormøhlens gate 55	13353	5090	67
BIO-blokk A	Thormøhlens gate 53A	4575	1777	100
BIO-blokk B	Thormøhlens gate 53B	5283	1851	100

Fakultetets ekspansjon og økte studenttall førte til arealmessig ekspansjon. Utbyggingen kan deles i tre faser. *Første fase* var oppføring av Bjørn Trumpys hus for Fysisk institutt og Matematisk institutt. Bygget ble ferdigstilt i 1968. *Andre fase* var oppføringen av realfagbygget i

1977. Med et bruttoareal på nesten 25.000 kvm bidro bygget sterkt til å løse arealmessige utfordringer. *Tredje fase* er utbygging på Marineholmen i to etapper. I første utbygging på slutten av 1980-tallet ble ca 60.000 kvm oppført av Høyteknologisenteret AS, hvor universitetets andel var 18.000 kvm. Andre utbyggingstrinn var oppføring av bioblokkene i 2009, som tilførte fakultetet et bruttoareal på om lag 10.000 kvm.

Fakultetet har mye kostbar og plasskrevende laboratorievirksomhet. Matematisk institutt og Institutt for informatikk har ikke forskningslaboratorier, men disse instituttene har en stor og plasskrevende tungregnemaskin, plassert i første etasje i Datablokken i Høyteknologisenteret.

Arealer ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Allégaten 41, Realfagbygget	Universitetet i Bergen	24800	9962	52
Allégaten 55, Bjørn Trumpys hus	Universitetet i Bergen	8188	2672	87
Allégaten 70, Geofysen	Universitetet i Bergen	2367	826	62
Allegaten 70, Betatronen	Universitetet i Bergen	288	7	100
Jahnebakken 3	Universitetet i Bergen	1552	641	47
Allégaten 66	Universitetet i Bergen	1353	576	64
Johannes Bruns gate 12	Universitetet i Bergen	2731	898	46
Thormøhlens gate 55A, Marineholmen	Universitetet i Bergen	431	85	100
Thormøhlens gate 55, Høyteknologisenteret	Sam. Thormøhlensgate 55	13353	5090	67
Thormøhlens gate 53, HiB-blokk A	Thormøhlensgate 53A as	4575	1777	100
Thormøhlens gate 53, HiB-blokk B	Nygårdshøyden Eiendom	5282	1851	100
Espelandsveien 232, Internat	Universitetet i Bergen	483	231	100
Espelandsveien, Båtnaust	Universitetet i Bergen	182		100
Espelandsveien 232, Verksted	Universitetet i Bergen	145	27	100
Espelandsveien 232, Målestasjon	Universitetet i Bergen	86		100
Espelandsveien 232, Undervisningspaviljong	Universitetet i Bergen	784	289	100
	Sum	**66 600**	**25 127**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppgir fakultetet følgende om arealmessig status:

> *"…. En av fakultetets mest akutte arealsaker i 2011 er samlokalisering av Matematisk institutt i Realfagbygget. Samlokalisering av Matematisk institutt i Realfagbygget var en forutsetning for vedtakene fra 2004 om bygging av de nye BIO-byggene på Marineholmen. Realisering av disse planene haster, og er av stor viktighet for fakultetets aktivitet og faglige strategi. Fakultet vil sikre fortgang i dette arbeidet ved å sette av inntil 6 millioner kroner i 2011. En annen viktig byggesak er våtromslaboratoriene i 1. etg. i Høyteknologisenteret. I forbindelse med byggeplanene for bioblokkene på Marineholmen ble det bestemt at våtromslaboratoriene i 1. etasje skulle rehabiliteres fremfor å etablere tilsvarende, og mer kostbare, våtlaboratorier i de nye bioblokkene. Rehabiliteringen av våtromslaboratoriene haster. Både samlokalisering av Matematisk institutt i Realfagbygget og rehabilitering av våtromslaboratoriene i Høyteknologisenteret er særdeles viktig for fakultetets virksomhet, og realisering av disse forventes igangsatt."*

Fakultetet vektla samlokalisering av Matematisk institutt i Realfagbygget, rehabilitering av våtromslaboratorier i Høyteknologisenteret, rehabilitering av realfagbygget, med etablering av

læringssenter der, rehabilitering av Bjørn Trumpys hus (Allegaten 55), rehabilitering av Jahnebakken 5 og rehabilitering av Espeland marinbiologisk stasjon og oppgradering av uteområdet ved Allegaten 55 og 70. Våren 2013 er noen av prosjektene er gjennomført og andre er under prosjektering.

Det medisinsk- odontologiske fakultet
I vedtaket Stortinget gjorde i 1946 om etablering av UiB, ble det vedtatt igangsatt utdanning av studenter i medisin. Utdanningen de første årene var kun klinisk og fakultetet manglet arealer for pre- og paraklinisk utdanning. I 1963 ble Armauer Hansens hus (AHH) ferdigstilt for paraklinisk utdanning.

Kjernebygg ved Det medisinsk-odontologiske fakultet				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Årstadveien 19, NOB	Universitetet i Bergen	10 357		
Armauer Hansens hus	Haukelandsveien 28	4342	1418	52
Bygg for Biologiske Basalfag	Jonas Liesvei 91	19516	7335	57
Vivariet	Haukelandsbakken 27	2497	1079	100

Odontologiutdanningen ble vedtatt startet opp høsten 1962 og odontologibygget ble ferdigstilt til det første studentopptaket. Videre utbygging av medisinerstudiet var knyttet til preklinisk utdanning og behovet for et eget preklinisk bygg. De prekliniske instituttene (PKI) stod ferdig i 1966. Økte studenttall og faglig ekspansjon ved PKI gjorde bygget lite egnet etter hvert og på 1990-tallet ble det planlagt et nytt bygg for preklinikken. Større fysisk nærhet mellom klinikk og preklinikk ble vurdert som viktig, og i 2003 ble Bygg for biologisk basalfag (BBB) ferdigstilt like ved sentralblokken ved Haukeland sykehus. Arealer til dyrestall er viktig infrastruktur for medisinsk forskning, det var arealer til dette formålet i PKI-bygget, i dyrestallen ved AHH og i tillegg i sentralblokken ved Haukeland sykehus. I 1994 ble nybygget Vivarium tatt i bruk som dyrestall for fakultetet.

Arealer ved Det medisinsk-odontologiske fakultet				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Årstadveien 19, Odontologen	Universitetet i Bergen	10 357		
Årstadveien 21, O. Danielsens	Universitetet i Bergen	2423	738	45
Jonas Liesvei 67, Studenthuset	Universitetet i Bergen	1076	397	91
Haukelandsveien 28, AHH	Universitetet i Bergen	4342	1418	52
Årstadveien, Paviljong	Universitetet i Bergen	119	19	61
Jonas Liesvei 91, BBB	Universitetet i Bergen	19516	7335	57
Haukelandsbakken 27, Vivarium	Universitetet i Bergen	2497	1079	100
Ulriksdal 8, Appendix	Stift. Bg. Diakonissehjem	160	25	100
Ulriksdal 8, SMU	Stift. Bg. Diakonissehjem	918	378	100
Laboratoriebygget	Helse Bergen	2021	153	100
Kalfarveien 31	Entra Eiendom	3755	1592	57,5
	Sum	**47 184**		

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppgir fakultetet følgende om arealmessig status:

«Årstadveien 17: fokus vil være på arbeid med etterbruk når Nytt odontologibygg nå står ferdig. Fakultetet prioriterer at Institutt for samfunnsmedisin med samarbeidspartnere (Folkehelseinstituttet, Medisinsk fødselsregister, Uni helse m.fl.) flyttes til Gammelt odontologibygg, noe som er i tråd med instituttets og samarbeidspartnernes egne prioriteringer. Årstadveien 21: bygget har potensiale for langt bedre utnyttelse, men dette krever noe investeringer og tilpasninger. God dialog med brukerne ved langsiktig planlegging når Nytt odontologibygg er ferdig er avgjørende for optimal bruk.
Jonas Lies vei 67, Studenthuset Gade: dette bygget benyttes utelukkende til studentareal, og er svært viktig for våre studenter som en fast "universitetsbase" på Haukelandcampus. Bygget er gammelt, og må inn i planer for oppgraderinger. Vi ber om at alt areal knyttet til dette bygget defineres som studentareal.»

«I byggingen av BUSP i regi av Helse Bergen har UiB et større areal knyttet til sine fagområder. Det er avgjørende for framtidig undervisning og videre utvikling av forskningen at prosjekteringen av bygget er best mulig tilpasset fakultetets daglige behov. Det er behov for å forplikte fakultetet på å utvide leierettsarealer. Fakultetet ser seg tjent med at alle fakultetene involveres mer i prosessene knyttet til prioritering av investeringsmidler og prosjekter over UiBs budsjett. En åpen og god dialog om UiBs bruk av ressurser innen arealforvaltning gir de beste forutsetninger for best mulig bruk av også arealene ved UiB."

Våren 2013 er det gjennomført analyse for å vurdere nødvendig miljøsanering i det fraflyttede odontologibygget. Arbeid med prosjektering av ny bruk er satt i gang. Det pågår samarbeid med Helse Bergen om bygging av BUSP og ny kvinneklinikk er under planlegging.

Det psykologiske fakultet
Hovedtrekk
Det psykologiske fakultet ble etablert i 1980. Fakultetet var plassert i Sydnesplassen 12 og 13 de første årene. UiB fikk overta Christies gt. 12 i 1992, bygget ble frigjort Trygdekontoret flyttet ut. Bygget ble bygd om og tatt i bruk av fakultetet i 1996. UiB kjøpte Vektergården, Christies gt. 13 i 1996. Med mindre ombygginger var det mulig å plassere fakultetsadministrasjonen og flere institutter og fagmiljø i bygget.

Kjernebygg ved Det psykologiske fakultet				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Vektergården	Christies gate 13	4290	1655	49
Bjørn Christiansens Hus	Christies gate 12	5322	1929	55

Arealer ved Det psykologiske fakultet				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Christies gt. 13, Vektergården	Universitetet i Bergen	4290	1655	49
Christies gt. 12, Bjørn Christiansens Hus	Universitetet i Bergen	5322	1929	55
Nygårdsgaten 5, Stein Rokkans Hus	Nygårdshøyden Eiendom	273	109	2
Jonas Liesvei 91, BBB	Universitetet i Bergen	2367	982	7
	Sum	**12 252**	**4 675**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppga fakultetet følgende om arealmessig status:

> *«Fakultetet har generelt lite undervisningsareal og har de senere år hatt flere helt nødvendige ombygginger (utvidet grupperom, fjernet skillevegger og satt inn flere møbler i allerede trange lokaler) for å kunne ta imot økt antall studenter. Fakultetet er midt i en økning av antall profesjonsstudenter i psykologi og logopedi. Begge er plasskrevende studier med behov for både laboratorieundervisning, klinikkundervisning og spesielle grupperom der studentene kan arbeide med pasientjournal/materiale.»*

Fakultetet understreker betydningen av å utvide omfanget av studentarbeidsplasser, våren 2013 er det inngått avtale med SIB om dette, det blir nye arealer fra 2014.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Opprettelsen av Sosialantropologisk institutt i 1965 og Sosiologisk institutt i 1966 starten for Det samfunnsvitenskapelige fakultet. De tre gamle villaene i Christies gate, 15, 17 og 19, har huset ulike deler av fakultetet frem til i dag.

Kjernebygg ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Christies gate 15	Christies gate 15	1562	747	100
Christies gate 17	Christies gate 17	1079	528	93
Kristoffer Lehmkuhls hus	Christies gate 19	819	282	100
Ulrike Phils hus	Prof. Keysers gate 1	1761	599	69
Lauritz Meltzers hus	Fosswinckels gate 6	6203	2328	76

Økning i studenttall og faglig ekspansjon har resultert i arealmessig ekspansjon. I 1990 ble Ulrike Phils hus tatt i bruk til leseplasser og undervisning, og i 1993 stod Lauritz Meltzers hus, Fosswinckels gate 6 ferdig. Siste bygningsmessige tilskudd var Stein Rokkans hus, Nygårdsgaten 5, som var ferdig ombygd i 2002. Deler av bygget ble tatt i bruk av SV-fakultetet.

Arealer ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Christies gate 15	Universitetet i Bergen	1562	747	100
Christies gate 17	Universitetet i Bergen	1079	528	93
Christies gate 19, Lehmkuhls hus	Universitetet i Bergen	819	282	100
Prof. Keysersg. 1, Ulrike Phils hus	Universitetet i Bergen	1761	599	69
Fosswinckelsg. 6, Lauritz Meltzers hus	Universitetet i Bergen	6203	2328	76
Rosenbergg. 35, Sofie Lindstrøms Hus	Universitetet i Bergen	1662	627	91
Herman Fossg. 6 / Fosswinckelsgt. 14	Universitetet i Bergen	1392	459	27
Rosenbergg. 39, Ørjan Øyens hus	Nygårdshøyden Eiendom	1103	341	91
Nygårdsgaten 5, Stein Rokkans Hus	Nygårdshøyden Eiendom	807	285	5
	Sum	**16 388**	**6 195**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppgir fakultetet følgende om arealmessig status:

«Fakultetets eksternt finansierte aktivitet er økende, og vi har klare ambisjoner om å øke aktiviteten ytterligere i neste fem års periode. Økt eksternt finansiert virksomhet vil gi tilførsel av rekrutteringsstillinger og behov for kontorarealer. Fakultetet leier i dag kontorer av Uni Rokkansenteret og i JUS II bygget. Tilgang på leiearealer i nærområdene vil være svært viktig for å sikre lokalisering av den eksternt finansierte aktiviteten, og for å videreutvikle tverrfaglige satsinger. Fakultetet har en stor tilsøkning til våre studier, og et høyt antall primærsøkere. Dette gir grunnlag for økning i studieaktiviteten dersom universitetet oppnår finansiering av flere studieplasser.»

Fakultetet ønsker oppgradering av ventilasjon og kjøling i Lauritz Meltzers hus og å bygge anlegg for sykkelparkering ved U. Phils hus. Uteområdet prosjekteres for ferdigstilling i 2014.

Universitetsmuseet i Bergen
Midtbygget av Muséplass 3 ble ferdigstilt i 1865 og sidefløyene i 1898. Byggingen av Historisk museum ble preget av en periode med skiftende konjunkturer. Grunnsteinen ble lagt ned i 1921, og bygget ble innviet i 1927.

Kjernebygg Universitetsmuseet i Bergen				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Felles-areal*	*% av bygget*
De kulturhistoriske samlinger	H. Sheteligs plass 10	7359	1214	100
De naturhistoriske samlinger	Muséplass 3	8612	1806	98
Stein Rokkans Hus	Nygårdsgaten 5	3025	1001	18
Realfagbygget	Allégaten 41	2782	1044	6

Arealer ved Universitetsmuseet i Bergen				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Felles-areal*	*% av bygget*
H. Sheteligs plass 10, DKS	Universitetet i Bergen	7359	1214	100
Joachim Frielesg. 1	Universitetet i Bergen	749	208	53
Magnus Lagabøtesplass 1, Jusbygg	Universitetet i Bergen	1454	411	13
Muséplass 3, DNS	Universitetet i Bergen	8612	1806	98
Muséplass 3, Gartnerbolig	Universitetet i Bergen	469	69	100
Muséplass 3, Veksthus	Universitetet i Bergen	287	0	100
Sandbrekketoppen 30	Midttunbygget AS	1022	0	100
H. Hårfagresg. 1	Universitetet i Bergen	227	57	17
Nygårdsgaten 5, Stein Rokkans Hus	Nygårdshøyden Eiendom	3025	1001	18
Allég. 41, Realfagbygget	Universitetet i Bergen	2782	1044	6
Svaneviksveien 40, Solhaug	Universitetet i Bergen	1490	1089	100
Store Milde, Arboretet, Driftsbygning	Universitetet i Bergen	468,07	119	100
Store Milde, Arboretet, Adm.bygg	Arboretet botanisk hage	400	0	100
Litle Milde, Aboretet, Lagerbygg	Universitetet i Bergen	66	10	100
Dreggsalmenning 3, Bryggens Museum	Stift. Bryggen Museum	1605	0	100
	Sum	**30 225**	**7 026**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppgir Universitetsmuseet i Bergen følgende om arealmessig status:

> *«Universitetsmuseet i Bergen har relativt få ansatte, men disponerer store arealer spredt over hele Bergen fra Komandantboligen på Bergenhus i nord til Arboretet og Botanisk hage på Milde i sør. Museet har aktivitet i universitetets egne bygninger og i ulike leide lokaler. Museet har få ansatte på hvert sted og flere bygg har ikke faste arbeidsplasser for ansatte, men er bygg med magasin til ulike samlinger. En spredning av ansatte på et stort geografisk område har vært en ekstra utfordring for museet i de siste årenes arbeid for å skape en samlet avdeling av de mange tidligere små museumsenhetene.»*

Andre forhold
"I forbindelse med Arealplan UiB 2015 vil Bergen Museum minne om at Universitetet i Bergen eier to eiendommer i Sogn og Fjordane. På begge eiendommene er det store helleristningsfelt av nasjonal og internasjonal verdi - Ausevik i Flora kommune og Vingen i Bremanger kommune. UiB er som grunneier, ansvarlig for årlig skjøtsel av disse verdifulle kulturminnene.»

Universitetsmuseet prioriterte rehabiliteringen av Museplass 3, pekte på rehabilitering av H. Sheteligs plass 10 og å ferdigstille magasinene i Hansahallene. Hansahallene har nesten 3500 kvm magasinareal som er under innflytting. Museets administrasjon skal flytte til Parkveien 9.

Universitetsbiblioteket
Universitetsbiblioteket (UB) ble opprettet i 1948 og var lokalisert ulike steder de første årene, men fikk sin egen bygning på H. Sheteligs plass 7 i 1961. Realiseringen av bygget var mulig med en donasjon fra J.L. Mowinckels rederi.

Kjernebygg ved Universitetsbiblioteket				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Fellesareal*	*% av bygget*
Universitetsbiblioteket	H. Sheteligs plass 7	7180	2134	99

I 1956 ble det åpnet en avdeling ved Haukeland sykehus. Første fakultetsbibliotek på Nygårdshøyden kom med åpningen av fellesbibliotek for realfag i Realfagbygget i 1977. Det er det bibliotek ved alle fakultet, og det legges større vekt på biblioteket som læringsarena.

Universitetsbiblioteket				
Byggnavn	*Huseier*	*Brutto*	*Felles-areal*	*% av bygget*
H. Sheteligs plass 7, UB	Universitetet i Bergen	7180	2134	99
Magnus Lagabøtesplass 1, Jusbygg	Universitetet i Bergen	1617	5501	15
Sydnesplassen 7	Universitetet i Bergen	2961	476	28
Christiesg. 12, Bjørn Christiansens Hus	Universitetet i Bergen	1247	390	13
Herman Fossg. 6 / Fosswinckelsgt. 14	Universitetet i Bergen	2292	329	44
Nygårdsgaten 5, Stein Rokkans Hus	Nygårdshøyden Eiendom	3331	1066	19
Johannes Brunsg. 12 Carl Godskes Hus	Universitetet i Bergen	2738	425	46
Årstadveien 17, Odontologen	Universitetet i Bergen	144	44	2
Jonas Liesvei 91, BBB	Universitetet i Bergen	1830	6074	5
	Sum	**23 342**	**60 214**	

Arealmessige utfordringer
I sine innspill oppgir Universitetsbiblioteket følgende om arealmessig status:

> *"Ved de fleste av UBs avdelinger er den arealmessige status rimelig bra. Dette gjelder både arealenes størrelse, og den bygningsmessige/tekniske standard på arealene. Det er likevel behov for oppgraderinger i de eldste bibliotekene.»*

Andre forhold
«Det er ønskelig å opprette et læringssenter innfor Humaniora etter samme prinsipper som dem man legger til grunn for realfagsbiblioteket… Dette innebærer Det må være en tett dialog mellom UB, EIA og Det humanistiske fakultet om planleggings- og prosjekteringsarbeidet. … Bl.a. kan det være ønskelig med et samarbeid med fakultetet om en del fellestjenester (skranke, infosenter, læringssenter, mm.).

Spesialsamlingsmaterialet er i dag oppbevart i to magasinområder med særskilt sikring og klimastyring, det ene i Nygårdsgaten 5 (fotografisk materiale), og det andre på Sydnesplassen 7 (bøker og håndskrifter). I tillegg har avdelingen ansvar for depot-magasinene i Nygårdsgaten 5. På lang sikt (5-10 år) er det ønskelig å få samlokalisert disse to viktige og verdifulle samlingene, noe som vil gi store fordeler, både faglig og praktisk/arbeidsmessig. Gamle bøker, bilder, manuskripter og dokumenter kan ikke flyttes i utide, da dette medfører en uforsvarlig belastning på materialet. De kan ikke mellomlagres, men må flyttes direkte. Et slikt prosjekt krever derfor grundig planlegging.

I samband med bl.a. "Museumsprosjektet 2014" har mulige fellesløsninger mellom UB og Bergen Museum vært antydet. Det ene er samarbeid om konservatorfunksjoner på papir og/eller fotografi. Samtidig som en arbeider for å få opprettet en konservatorfunksjon i fellesskap for UB og Bergen museum, eventuelt med flere partnere, kan det være aktuelt å vurdere felles areal for slike funksjoner. Dersom UBs spesialsamlinger en gang i fremtiden blir samlokalisert på Nygårdshøyden, kan vårt behov for konserveringsverksted sees i sammenheng med det samme behovet hos museet, og en kan tenke seg felles lokalitet for dette. Med utgangspunkt i en visjon om en konsentrasjon i området Muséplass-Håkon Sheteligs plass-Sydnesplass, vil det også være naturlig å kartlegge mulighetene for samarbeid mellom UB og Bergen museum når det gjelder andre typer areal, som magasin-, samlings- og publikumsareal. Det vises for øvrig til innspill om vedlikehold og mindre ombygginger som vil bli sendt EIA som et ledd i arbeidet med budsjettforslag for 2011."

Universitetsbiblioteket ønsker å at flyttingen av Bibliotek for realfag til realfagsbygget kombineres med at det blir et læringssenter. Våren 2013 arbeides det med plan for å bygge om Bibliotek for humaniora for innflytting av fellesfunksjoner.

Administrative enheter
Praktvillaen til C.G. Sundt fra 1882 huser kontorer til rektor, universitetsdirektør og kollegiesekretariatet. Bygningen ble disponert av Norges Handelshøyskole fra 1936 og ble overtatt av UiB i 1968. Bygningene i Christies gate 20 og Museplass 2 inngår i en arkitektonisk helhet sammen med Museplass 1 og har vært i UiBs eie siden 1964. Langesgate 1-3 ble oppført i 1874 og 1842. Begge bygg ble kjøpt av Bergen museum og senere overdratt til UiB.

Det er arbeidet for å samle flere av de sentraladministrative avdelingene rundt Museplass 1. Et viktig bidrag i prosessen var byggingen av administrasjonskvartalet, som var nybygg og ombygning i Christies gate 18. Byggeprosjektet ble ferdigstilt 1997.

Kjernebygg universitetsledelse og administrative enheter				
Kjernebygg	*Adresse*	*Brutto*	*Felles-areal*	*% av bygget*
C. G. Sundts hus	Museplass 1	1451	467	100
Museplass 2	Museplass 2	517	189	100
Administrasjonskvartalet	Christies gate 18	3597	1625	100
Christies gate 20	Christies gate 20	552	152	100
Langesgate 1-3	Langesgate 1-3	1299	446	100
Stein Rokkans hus	Nygårdsgaten 5	6661	2500	39

Arealmessige utfordringer
Det er ønskelig å finne gode arealmessige løsninger for de sentraladministrative avdelingene. Det kan være effektiviserende å samle avdelingene i relativt kort avstand fra Museplass 1. I Stein Rokkans hus er IT-avdelingen, Kommunikasjonsavdelingen og noe av Studieadministrativ avdeling. Transporttjenesten er flyttet til Stein Rokkans hus og det planlegges for at hele Eiendomsavdelingen skal flytte dit.

Studentorganisasjoner
Det er mange studentorganisasjoner ved UiB. Studentorganisasjonene trenger hensiktsmessige arealer for å drive sin virksomhet. Tabellen under viser det registrerte bruttoarealet som kan knyttes til studentorganisasjonene. Arealbruken er vist per fakultet, sammen med arealbruk ved Det akademiske kvarter, Studentsenteret og for andre paraplyorganisasjoner. Arealbruken ved fakultetene utgjør 1486 kvm, mens organisasjonene har 5639 kvm til disposisjon.

Arealbruk studentorganisasjoner		
Adresse	*Fakultet/enhet*	*Bruttoareal*
Sydnesplass 7 og 9	Det humanistiske fakultet	342
Magnus Lagabøtes plass 1	Det juridiske fakultet	191
Allegt. 41 og 55, Thormøhlensgate 55	Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	221
Årstadveien 17 og 21, J. Lies vei 67 og 91	Det medisinsk-odontologiske fakultet	777
Prof. Keysers gt 1 og Rosenberg gt. 35	Det samfunnsvitenskapelige fakultet	50
Christies gate 12	Det psykologiske fakultet	9
Det akademiske kvarter	UiB	3202
Nygårdsgaten 1B, Fosswinckels-gate 7, Parkveien 1 og andre	UiB	2437
	SUM	7229

Reguleringsstatus og utbyggingspotensial for UiBs eiendommer

Det er innhentet bistand fra Rambøll for å utrede og beskrive reguleringsstatus, samt vurdere utbyggingspotensial for et utvalg områder og eiendommer. Disse delområdene er betegnet som *Årstad, Nygårdshøyden syd og Nygårdshøyden nord.* Arbeidene er utført i mai og juni 2010.

Som en del av analysen er planstatus for alle eiendommene gjennomgått og beskrevet. Det er lagd en matriseoversikt med alle eiendommer og tilhørende plan- og vernestatus. I tråd med St.prp.nr. 1 (2001-2002) er det utarbeidet Landsverneplan (LVP) for kunnskapsinstitusjonene, med en helhetlig presentasjon av kulturhistoriske eiendommer og anlegg. I planen er 40% av universitetets bygg foreslått vernet. Bygninger og anlegg som er omtalt i planen, skal behandles som om formelt vern er i varetatt. Forvaltningsorgan for planens bygg og anlegg i verneklasse 1 er Riksantikvaren, for bygg og anlegg i verneklasse 2 er Bergen kommune forvaltningsorgan.

Det er ikke gitt spesifikasjon om konkret funksjonsinnhold eller program for tomtene/byggene. Det er tatt utgangspunkt i å illustrere fleksible og generelle bygningsvolumer og -strukturer som kan romme både undervisnings-, forsknings- eller administrasjonsfunksjoner.

Mulighetsstudien for enkeltområdene har konsentrert seg om en overordnet og generell vurdering av potensialet for de aktuelle eiendommene, med en vurdering av hvor og hvordan en økning av bygningsmasse på hver tomt kan være aktuelt, samt en overordnet vurdering av kommunikasjon til og mellom byggene og deres respektive situasjon. Utbyggingsforslagene er vurdert ut fra forholder seg til gjeldene reguleringsstatus for områdene/tomtene. Spesielt for Årstadområdet vises noen ”maksalternativer”, som ikke er i tråd med gjeldende reguleringsplan for området.

Illustrasjonene til mulighetsstudiene er generelle og grove plan- og volumskisser som gir et overordnet inntrykk av plassering, utbyggingsomfang og dimensjoner. Det er ikke tatt stilling til konkret bygningsutforming og arkitektonisk uttrykk, og dette må derfor ikke tolkes inn i skissene slik disse nå foreligger. I plangrepet for delområdene, er det forsøkt å forsterke sammenhengen mellom enkeltbyggene i hver situasjon, slik at fakultetene får styrket identiteten til sine kjerneområder, og at situasjonen med det får en logisk indre sammenheng som egne kjerneområder. For å oppnå et samlende og felles identitet for delområdene, er det å opparbeide utomhusarealene på en enhetlig måte viktig. Dette vil bidra til å binde sammen enkeltbyggene og understreke romlige sammenhenger og kommunikasjonslinjer innenfor hver campus.

Nygårdshøyden

Universitetets eiendommer på Nygårdshøyden nord, midt og syd omfattes av kommunedelplan Sentrum. Bare noen få av disse er i tillegg er regulert gjennom reguleringsplan. Det betyr at det er kommunedelplanen som gir reguleringsmessige føringer for bruk av eiendommene. Ved større endringer eller utbygging må det påregnes krav om utarbeiding av reguleringsplan.

De fleste eiendommene har arealbruksformål: *Offentlig formål.* Disse kan bare nyttes til formål som universitetsformål, skole, museum, bydelshus og idrett. Noen eiendommer har arealbruksformål: *Blandet sentrumsformål,* Disse kan nyttes til en blanding av funksjoner; som kontor, handel, service og boliger. Hovedprinsippet for funksjonsblandingen er publikumsrettede funksjoner på gateplan, kontor i mellometasjene og boliger i de øverste etasjene.

De fleste eiendommene inngår i delområdet Engen, Nygårdshøyden og Møhlenpris, som har restriksjoner for byggehøyde og bebygd areal.

Begrepet *Spesialområde bevaring* er en formell vernestatus etter plan- og bygningsloven, gitt gjennom reguleringsplan. Begrepene *Høy antikvarisk verdi, bebyggelse i verneverdig kulturmiljø* og *verneverdig nyere arkitektur* er hentet fra kommunedelplanen plankart 2 Byform – Bebyggelse. Dette er ikke en formell vernestatus etter kulturminneloven eller plan- og bygningsloven, men en vurdering av antikvarisk verdi, og må ses som retningsgivende.

Bestemmelser knyttet til antikvarisk verdi:

• Bygninger med høy antikvarisk verdi/verneverdig nyere arkitektur
For bebyggelse som er angitt som bygning med høy antikvarisk verdi, verneverdige fasader eller verneverdig nyere arkitektur, skal bygningenes egenart søkes bevart ved at gesimshøyde, takform og viktige bygningsmessige detaljer opprettholdes eller tilbakeføres.

• Bygninger i verneverdig kulturminnemiljø:
For bebyggelse innenfor områder angitt som verneverdig kulturturminnemiljø skal etablert gesimshøyde og takform opprettholdes og endringer i form, volum, utseende, materialbruk, dimensjon og farge være tilpasset det historiske miljø. Ved nybygg, tilbygg og ombygginger bør moderne arkitektur av høy kvalitet utformes i samsvar med eksisterende omgivelser.

Situasjonsbeskrivelse Nygårdshøyden nord

- *Dokkeveien*

Det humanistiske fakultet har mange av fagmiljø i området Sydneskvartalet/ Sydnesplassen. Det er et restareal for mulig bebyggelse over det som nå er parkering i Vinjes gate. Tomten er godt eksponert mot Byfjorden, og det er i dag to etasjer med parkeringskjeller med innkjøring fra Dokkeveien til 1. plan.

I skissene er det lagt til grunn et ønske om å etablere mellomrommet mellom HF-bygget og gamle Sydneshaugen skole som en kommunikasjonsakse som organiserer og binder HF sammen til en enhet. Et nybygg vil komme i enden av denne aksen. Hovedinngang bør være en tydelig og transparent del av bygget og bør henvende seg til Vinjes gate og Sydnesplassen.

Det kan tenkes en løsning med et bygningsvolum som legger seg mot kanten av det som i dag er parkering. Det er skissert et bygningsvolum på ca 16m bredde som strekker seg mot nord, langs Vinjes gate. For å opprettholde bevegelsen fra Sydnesplassen og videre mot landskapsrommet mot Byfjorden forutsettes det en bred inngangssone med direkte nedtrapping mot Dokkeveien. Slik gis det mulighet for god tilknytning til utviklingsområdet Dokken. Det forutsettes at arealet som nå er parkeringskjeller kan disponeres til nybygg. Det gis rom mellom HF-bygget og nybygg for lysinslipp. En annen arealressurs i området kan være å legge til noe bygningsmasse innskutt i terrenget mellom HF-bygget og Sjøfartsmuseet, med indre kommunikasjon til et overdekket atrium i HF-byggets kjerne. Den indre kommunikasjonen kan da også føres vider til et evt. nybygg i Vinjesgate. Et nybygg her må ligge lavt (delvis under) terrenget med hensyn til den verneverdige villaen mot vest. *Samlet BRA for nybygg over 3 etasjer+ underetasje mot Dokkeveien: 3600 m2. Arealet inkluderer flate med åpning i form av atrium eller lignende. P- areal kommer eventuelt i tillegg.*

Området er i henhold til KDP Sentrum- Arealdelen regulert til Offentlig formål. Utover dette foreligger ingen reguleringsbestemmelser for området. Sydneshaugen skole er markert som Bygning med høy antikvarisk verdi, ref. §4 Byform- bebyggelsen. Det må påregnes å utarbeides reguleringsplan for nye tiltak i området.

- *Villaveien*

Den aktuelle tomten ligger mellom Studentsenteret, Muséhagen og Historisk museum. Sveitservillaen på tomten er fra ca år 1900. Plassen sydvest for villaen ligger nå brakk og

gateløpet bærer noe preg av å være ”bakside”. En god disponering av denne tomten vurderes å handle om arkitektonisk tilnærming til historisk miljø, vel så mye som effektiv arealutnyttelse.

I illustrasjonen er satt som en forutsetning at det eksisterende bygget, sveitservillaen, ikke rives da den er definert som bebyggelse i verneverdig kulturmiljø og er av en slik typologi som definerer Nygårshøydens identitet. Bygningen er lite effektiv for administrasjonsvirksomhet, og det blir spesielt viktig at et evt. nybygg kan løses godt på tross av lite areal og forløse evt. forbedret potensiale i eksisterende bygg.

Det er illustrert et nytt bygningsvolum i direkte tilknytning til eksisterende bygg, men skiller den nye bygningskroppen fra den gamle i forkant og definerer mellomrommet som ny inngangssone. I byggets kjerne kan det være åpent opp over samtlige plan. Mellombygget distribuerer dagslys og håndterer vertikalkommunikasjon i anlegget. Nybygget på 2 til 3 etasjer gir ca 1100m2 BRA, ref. illustrasjon. I tillegg kommer areal i eksisterende bygg. Dersom eksisterende bygg rives og det bygges nytt bygg på tomten, kan dette gi ca 3000 m2 BRA.

Området er i henhold til KDP Sentrum- Arealdelen regulert til Offentlig formål. Utover dette foreligger ingen regulering for området. Bygningen er markert som bebyggelse i et verneverdig kulturmiljø, ikke bygning med høy antikvarisk verdi og tåler nok et slikt grep som foreslått.

- *Prof. Keysersgate*

Plassen mellom Prof. Keysersgt. 1 og 5 er i dag ubebygd og ligger som en åpen bakgård henvendt mot Prof. Keysersgate. Plassen brukes til innkjøring for varelevering, bosshåndtering og noe parkering. Universitetet disponerer de tilstøtende byggene med adresse Prof Keysersgt. 1 og Christiesgt. 18. Et nybygg kan sluttes til begge disse byggene for å danne et større sammenhengende bygningskompleks. Tilstøtende nabobygg med adresse Prof Keysersgt. 5 disponeres ikke av universitetet. Det vurderes likevel slik at det kan bygges tett opptil dette bygget da tilstøtende gavlvegg ikke har noen vinduer eller andre åpninger mot plassen.

Det kan tenkes et planforslag med en bygningskropp som utfyller kvartalsstrukturen og tilslutter seg Prof. Keysersgt. 1 og administrasjonsbygget i Christies gate. Ettersom gateløpet faller mot SV- bygget, kan det vurderes en bygningskropp med 3-4 etasjer. Et indre gårdsrom kan være åpent for lysinnslipp, eventuelt med et utbygd areal i 1. etg. Samlet BRA for nybygg over 4 etasjer kan være 2100 m2. Arealet inkluderer 1/2 etasje på nivå med Prof. Keysersgt. 1.

Området er i henhold til *KDP Sentrum Arealdelen* regulert til Offentlig formål. Utnyttelse og byggehøyde: Delområde Engen, Nygårdshøyden og Møhlenpris. Maks byggehøyde til gesims 15,5 m og til møne 21 m. Tak bør være saltak og takvinkel skal variere mellom 35 og 45 grader. BYA maks 70 % Prof. Keysersgt. 1 ligger på samme GNR og BNR og er i KDP definert som *Bebyggelse i verneverdig kulturmiljø*, ikke bygning med høy antikvarisk verdi og tåler trolig et slikt grep som foreslått. Ref. §4 Byform- bebyggelsen. Det må påregnes å utarbeides reguleringsplan for nye tiltak i området.

Situasjonsbeskrivelse Nygårdshøyden syd

- *Fysikkbygget*

MN-fakultetets kjernebygg er plassert langs Allegaten, med Geofysen som endepunkt. Allegaten 55, Bjørn Trumpys hus krager ut over Allegaten og danner en forplass til Geofysen. Plassen mellom Allegaten 55 og 66 har potensial for bedre utnyttelse.

Et nytt bygningsvolum på denne tomten bør ikke hindre sikt til Geofysen ytterligere i forhold til dagens situasjon, men heller understreke aksen til Geofysen som et faglig og historisk

tyngdepunkt i enden av Allegaten. Det vil være fordelaktig om et nytt bygg på denne tomten kan være med på å aktivisere plassen som del av et levende campusområde i sammenheng med Realfagsbygget og Nygårdsparken.

Ved å legge til et volum parallelt med Allegaten og slutte den åpne strukturen i Fysikkbygget, kan Allegaten 55 tilføres et volum på en enkel og rasjonell måte, som understreker retningen til Geofysen og effektiviserer Fysikkbyggets arealer. Med en ny tillagt fløy er muligheten til stede for å etablere et indre atrium med overlys i byggets kjerne. I 1. etasje foreslås noe inntrukket slik at det dannes en arkadesituasjon langs Allegaten, i forlengelsen av de søylene som bærer fysikkbyggets utkraging over Allegaten. I 1. etasje bør det programmeres inn publikumsvennlige funksjoner for å aktivisere uterommet mot *Teknobygget.* Det er forbindelse til Teknobygget gjennom kulvert under alleen. Som et verktøy for å forsterke sammenhengen mellom de ulike byggene, foreslår vi å etablere ny inngang til fysikkbygget fra plassen mellom Realfagsbygget og Fysikk- bygget. Her er det naturlig at sammenhengen med Nygårdsparken forsterkes, og at plassen generelt opparbeides som et aktivert uterom. Samlet BRA for nybygg over 5 etasjer: 4300 m2. Arealet inkluderer dekker med åpning i form av atrium eller lignende.

Området er i henhold til KDP Sentrum- Arealdelen regulert til Offentlig formål. Utover dette er det ingen reguleringsbestemmelser for området. De to villaene sydvest for Allegaten 55 er markert som Bygninger med høy antikvarisk verdi, ref. §4 Byform- bebyggelsen. Det må påregnes å utarbeides reguleringsplan for nye tiltak i området.

Årstadvollen
Universitetets eiendommer på Årstadvollen Gnr 163, bnr. 215, 224, 230 mfl. (Årstadveien 17-25) omfattes av reguleringsplan 11230100, vedtatt 11.12.2006. Området er delt i tre felt, benevnt O1 (P-plass nord for Alrek), O2 (nye Odont.) og O3 (gamle odont.) – alle med formål Byggeområde offentlig formål Universitetet. Tomtene har angitt utnytting TU på hhv. 180 %, 145 % og 120 %. Det er angitt byggegrense og høyde (C+ 69/C+65) for felt O1 (se kart over tomter vedlegg 3).

Det medisinsk- og odontologiske fakultet disponerer relativt store arealer fordelt over tre eiendommer på Årstad. Det er oppført et nytt odontologibygg. All aktivitet er flyttet fra eksisterende bygg til nytt. I denne analysen er det illustrert ut forslag til tilbygg til eksisterende odontologibygg, samt nybygg på det som nå utnyttes som parkeringsareal på Årstadveien 21. Det vurderes som svært fordelaktig om de tre eiendommene og deres bygningsmasse planlegges helhetlig, så det kan skapes en sammenhengende campusstruktur og skapes et faglig og sosialt tyngdepunkt med identitet og nær relasjon til miljøet på Haukeland.

- *Årstadveien 17*

Det eksisterende odontologibygget har en bred bygningskropp (ca 20 m) som gir problematiske dagslysforhold dypt i bygget ved bruk til generelle kontorer. En evt. påbygging bør gripe fatt i denne problemstillingen for å muliggjøre en større fleksibilitet i hvordan bygget kan disponeres. Det nye odontologibygget vil oppta det meste av disponibelt areal innenfor O2. Derfor er denne tomten i forhold til kommunikasjon og sammenheng mellom nytt og gammelt odontologibygg.

Til eksisterende odontologibygg (felt O3) foreslås en ny fløy som løper parallelt med eksisterende bygg og er adskilt fra det med en overbygget glassgård som vil fungere som lyssjakt og som rommer felles-, kommunikasjons- og vrimleareal. Ny hovedinngang kan legges til glassgården i byggets sydende. Det foreslås åpninger i dekkene i eksisterende bygg mot glassgården, for bedre lysinnslipp til arbeidsarealene. For å bedre sammenhengen mellom byggene foreslås det å etablere et torg/ forplass mellom nye og gamle odontologibygg som felles møteplass/ forplass for brukerne av begge byggene.

Nytt tilbygg foreslås som et volum med 4 etasjer. Samlet BRA for nybygg over 4 etasjer: 7 100 m2. Arealet inkluderer åpning i dekker i form av atrium eller lignende. Dette gir et samlet utnyttbart areal på dette feltet på ca 14 000 m2.

- *Årstadveien 21*

Eiendommen Årstadveien 21 (felt O1) kan gi mulighet for en rekke løsninger, avhengig av bruk og funksjon. Skissene forutsetter en utnyttelse som universitetsanlegg, men tomten kan ha potensial for studentboliger, den ligger på nabotomt for eksisterende studentboliger Alrek. Nærheten til Haukeland sykehus gjør tomten attraktiv for eventuelle eksterne aktører. Med en utbygging med en lamellstruktur med to fløyer med lysgård mellom. Dette er et konsept som kan fungere godt med tanke på fleksibel virksomhet og gir lysinnslipp dypt inn i en bred bygningskropp som utnytter tomtens fulle bredde. Det indre atriet utnyttes til fellesfunksjoner, kommunikasjon og vrimlearealer. Atriet med hovedinngang kan sammenkobles med O. Danielsens hus. Kommunikasjonsaksen kan videreføres mot nord, og slik etablere visuell og funksjonell forbindelse videre til en plassdannelse mellom nye odontologibygg og O. Danielsens hus. Tomten stiger med om lag en etasjehøyde fra syd til nord, og det kan være naturlig med en innkjøring til et. parkeringsplan fra syd. Det er vist en bygningskropp på 5 etasjer i vestre fløy mot Alrek og en senket østre fløy på fire etasje for å nedskalere bygget mot nabobygg mot syd. Samlet BRA for nybygg over 4/ 5 etasjer: 12 000 m2. Arealet inkluderer åpning i dekker i form av atrium e.l. Eventuell P- etasje vil gi et tillegg på ca 2 700 BRA.

Vurderinger og prioriteringer

Infrastruktur av god kvalitet er en nødvendig forutsetning for å oppfylle ambisjonene for UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Bygningsteknisk infrastruktur påvirker forskning, undervisning og formidling. For å nå universitetets mål må det prioriteres å legge til rette for universell utforming, godt vedlikeholdte bygninger og uteområder.

Ønsket er at oppsummeringen, kartleggingen, diskusjoner og planer kan legge grunnlag for forvaltning og utvikling av arealer, vedlikehold og investeringer, samt utvikling fram mot 2020.

Universitetets bygg og arealer skal fremme UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet gjennom følgende hovedmål:

> *1. Bygg og arealer skal utvikles slik at de bidrar til å løse virksomhetens primæroppgaver og fremmer, kommunikasjon, kreativitet og arbeidsglede.*
> *2. UiB skal ha fleksible og fremtidsrettede bygg som styrker fakultetenes kjerneområder*
> *3. Bygg og arealer skal utformes med en sterk bevissthet om at universitetet er en del av Bergen by.*

For å nå disse målene må følgende områder gis særlig prioritet:

- Reduksjon av vedlikeholdsetterslep
- Økt arealeffektivisering
- Tilpassing til nye arbeidsformer
- Samlokalisering og styrking av fakultetenes kjerneområder
- Tilrettelegge for sentraliserte funksjoner
- Økt energieffektivisering
- Bidra til byutvikling
- Prioritering av nye byggeprosjekter

Reduksjon av vedlikeholdsetterslep
Universitetet eier om lag 300 000 kvadratmeter arealer og leier i tillegg om lag 72 000 kvadratmeter. Tilstandsvurderinger av disse arealene viser at en tiendedel (før det nye odontologibygget sto ferdig) av bygningsmassen har en tilstandsgrad 3, i henhold til Norsk Standard. Dette er bygg med meget omfattende rehabiliteringsbehov.

Bakgrunnen for etterslepet er at det over tid er blitt satt av for lite penger både fra departementet og universitetet til vedlikehold. Et estimat viser at UiB mangler om lag 2,5 – 3 milliarder kroner for å kunne ta igjen etterslepet:

- Rehabilitering av Universitetsmuseet: 650 millioner kroner
- Renovering og oppgradering av Griegakademiet 500-600 millioner kroner
- Renovering av Realfagsbygget 400-500 millioner kroner
- Renovering og oppgradering av Geofysisk institutt 200-300 millioner kroner
- Øvrige rehabiliteringsprosjekt 300-800 millioner kroner

Tabellen nedenfor viser noen prioriterte vedlikeholdstiltak:

Prioriterte tiltak bygninger	*Status*	*Tids ramme*	*Merknad*
Sydneshaugen skole	Gjennomføre årlige oppgraderinger	2013	Innvendig oppussing
Dragefjellet skole	Er prosjektert	2014-2015	Nytt varme- og ventilasjonsanlegg
Matematisk institutt Realfagbygget	Fase I ferdigstilt	2013-14	Nye kontorer
Læringssenter Realfagbygget	Planlegging pågår	2014-16	
Bjørn Trumpys hus	Prosjektering påbegynt	2013-2015	Behov for nytt ventilasjonsanlegg
Molekylærbiologisk institutt		2015	Innvendig oppgradering
Bjørn Christiansens hus		2014-2015	Nytt læringssenter i 1. etg
Lauritz Meltzers hus		2016	Solskjerming og kjøling
Overlege Danielsens Hus		2016-2017	Fasaderehabilitering og nytt ventilasjonsanlegg

Prioriterte tiltak utomhus	*Status*	*Kostnads-ramme*	*Tids-ramme*	*Merknad*
Allegaten	Er delvis utbedret, mye gjenstår		2014-1018	
Bak U. Phils hus	Er planlagt		2014	

Prioriterte prosjekter kommunikasjon	*Status*	*Kostnads ramme*	*Tids ramme*	*Merknad*
Låsbar sykkelparkering	Det finnes ved de fleste enheter			
Garderobeanlegg for syklende	Noe varierende situasjon ved fakultetene			Det legges opp til et anlegg i hvert område

I de senere årene er det prioritert å øke driftsrammen til vedlikehold. Andelen tilenedomsformål i budsjettet er økt fra 10 til 13 prosent, men utgjør likevel ikke mer enn 350 millioner kroner årlig. Å ta vare på universitetets realkapital er viktig. Investering og vedlikehold av bygg er sentral del av dette. Over tid er slike avsetninger økt mer enn lønns- og priskompensasjonen, og det er gradvis allokert større del av budsjettet til dette formålet.

Med behovene for byggprosjekter, er det nødvendig med et kraftig løft for investeringer i en periode fremover. Hvis universitetets prioritering ikke følges opp med økte overføringer fra departementet vil vedlikeholdsetterslepet likevel vedvare i årene som kommer. Dette vil igjen kunne gjøre det svært vanskelig å innfri kravene om fornyelse og kvalitet i forskningen og utdanningen.

Viktige tiltak for å følge opp arbeidet med vedlikeholdsetterslep:

- *Fullføre arbeid med tilstandsvurderinger av universitetets bygg*
- *Prioritere vedlikehold i universitets budsjett*
- *Synliggjøre utfordringer knyttet til vedlikehold overfor bevilgende myndigheter*

Økt arealeffektivisering

En viktig forutsetning for fornuftig ressursbruk av arealer er at arealutnyttelsen er godt tilpasset virksomheten og måtene fakultetene og avdelingene har organisert virksomheten på. Samtidig må bruk av arealressurser oppfattes som reelle beslutninger for alle beslutningstakere ved UiBs enheter. Bruk av arealer skal inngå som en vurdering på linje med lønn, drift og investeringer der enhetene avveier hvordan tilgjengelig ressurser best kan disponeres for å nå faglige mål. Innføringen av ny ordning for internhusleie ved UiB 2011 har bidratt til en mer helhetlig økonomistyring for UiB. Det vil bidra til å gi bedre balanse i ressursbruken mellom areal-, lønns-, driftskostnader. Det er store variasjoner i muligheter for arealutnyttelse mellom byggene som universitetet disponerer. Det er likevel av stor betydning at det er gode prosesser som sikrer best mulig utnyttelse av arealer.

Viktige tiltak for å følge opp arbeidet med arealeffektivisering:

- *Sambruk av laboratorier på tvers av fagmiljø kan gi økt utnyttelsesgrad*
- *Bruk av digitalisering for å redusere arealbruk til lager, arkiv og faglig virksomhet*
- *Mer sesongmessig sambruk av arealer til studentarbeidsplasser og undervisningsrom*
- *Prosesser for å sikre bedre totalutnyttelse av kapasitet på undervisnings- og møterom*
- *Arbeide for at gjennomsnittlig arealbruk per kontorarbeidsplass reduseres*
- *Tilrettelegge bygg for mer effektiv arealutnyttelse og fleksible kontorløsninger der det er hensiktsmessig i forhold til aktivitet.*
- *Utvikle analysedata og planleggingsverktøy som er nødvendig for å kunne foreta tilfredsstillende prioriteringer og beslutninger*

Tilpassing til nye arbeidsformer

I de siste årene har det skjedd en vesentlig endring i arbeidsmåter både for studenter og ansatte, både som resultat av både endringer i informasjons- og kommunikasjonsteknologi som gjør det mulig å arbeide uavhengig av sted og til større oppmerksomhet om gruppearbeid som arbeidsform både i undervisning og forskning, og innenfor administrative oppgaver.

Digitaliseringen av utdannings- og forskningen får også konsekvenser for arealutforming og arealbruk. For eksempel ved at digitale undervisningsopplegg vil stille nye krav til utforming av undervisningsrom. Slike vurderinger må ses i sammenheng med prioriteringer som gjøres i DigUiB-prosjektet med utprøving av digitalisering innenfor forskning og utdanning.

Disse endringene har fått konkrete konsekvenser for hvordan undervisningen blir lagt opp, hvordan studentene gjennomfører sin studiehverdag og hvordan ansatte organiserer sitt arbeid. I noen grad er dette fulgt opp med arealmessige tilpasninger, men de fleste av universitetets bygg er i dag fortsatt ikke tilpasset krav til nye arbeidsformer. I mange tilfeller gir også de nye arbeidsmåtene et potensial for mer arealeffektive løsninger og større fleksibilitet i bruk. Samtidig må hensynet til universitetets egenart og mangfoldet i arbeidsoppgaver også veie tungt når en vurderer hvilke tilpasninger av arealer som er hensiktsmessig til hvilke typer arbeidsprosesser.

Viktige tiltak for å følge opp tilpasning av nye arbeidsformer:

- *Større fleksibilitet i tilrettelegging av studentarbeidsplasser (lesesal, gruppearbeid)*
- *Sambruk av arealer til studentarbeidsplasser og undervisningsrom*
- *Utbygging av trådløst nett på hele universitetsområdet*
- *Utvikle løsninger for undervisningsrom i samsvar med prioriteringer som gjøres i DigUiB*
- *Flere fleksible kontorløsninger som gir rom for større interaksjon, plass til arbeid i grupper og rom for å gjøre arealmessige endringer i forhold til endring i aktivitet.*

Samlokalisering og styrking av fakultetenes ***kjerneområder***
Arbeidsgruppen som kommenterte utkastet til arealplan understreket behovet for å etablere kjerneområder for fakultetenes virksomhet. Slike kjerneområder må gi fysisk nærhet mellom kontorer, undervisningsrom, studentarbeidsplasser, bibliotek, spisesteder og vrimlearealer. På denne måten skal studenter og ansatte oppleve et helhetlig studie- og arbeidsmiljø.

Skal det lykkes å videreutvikle slike kjerneområder må det legges opp til fortetting mellom ulike aktiviteter og få mer samlokalisering. En fortetting står ikke i motsetning til å etablere åpne bygg og arealer, men handler om å utnytte ineffektive arealer bedre enn i dag.

Viktige tiltak for å følge opp samlokalisering og utvikling av fakultetenes kjerneområder:

- *Utvikle en nærmere definisjon av hvilke funksjoner og aktiviteter som skal inngå i fakultetene sine kjerneområder*
- *Stimulere fakultetene til fortetting og samlokalisering der bygningsmassen gir anledning til det.*
- *Sikre at en fremtidig organisering i kjerneområder ikke går på bekostning av studentes behov for fleksibilitet i studiehverdagen og samarbeid på tvers av fakultetene om oppgaver og funksjoner.*

Tilrettelegge for sentraliserte funksjoner
I forlengelsen av arbeidet med tilpasning av nye arbeidsformer, samlokalisering og styrking av fakultetenes kjerneområder, er det også viktig å vurdere hvordan universitetet arealmessig legger til rette for sentraliserte funksjoner. Dette kan være utadrettede funksjoner som mottak for studenter og ansatte og kortsenter som stiller spesielle krav til både utforming og kompetanse. Det kan være mer lukkede funksjoner som magasiner og arkiv som kan gi mer arealeffektive løsninger dersom de håndteres sentralt. I sentraladministrasjonen er det utredet samarbeid om servicesentre som også kan gi grunnlag for samlokalisering og mer arealeffektive løsninger

Viktige tiltak for å tilrettelegge for sentraliserte funksjoner:

- *Vurdere fremtidig organisering av sentrale funksjoner med vekt på muligheter for samlokalisering og mer arealeffektive løsninger*
- *Vurder behov for sentrale løsninger for magasin- og arkiv*

Energieffektivisering
Et fremtidsrettet universitet betyr også et grønt universitet. Et grønt universitet medfører å innrette alle bygg, arealer og alle aktiviteter med utgangspunkt i energisparing og lav miljøbelastning. Reduksjon av energiforbruk er kanskje det viktigste miljøtiltaket universitetet kan arbeide med. Energiforbruket er en viktig kostnad, og avhengig av energipris går mellom 2,5 og 3 % av universitetets årlige budsjett til energikjøp. I løpet av 2012 ble hele bygningsmassen energimerket, og det er oversikt over de viktigste ENØK-sparetiltakene i hvert bygg. I samme periode er det etablert eget energiovervåkingssystem (EOS) for hvert enkelt bygg.

Viktige tiltak for å følge opp universitetets mål om 2 % gjennomsnittlig årlig reduksjon i temperaturkorrigert energibruk blir:

- *Gjennomføre de ENØK- tiltakene som gir størst effekt*
- Videreføre arbeidet med egen ENØK-ansvarlig og følge opp etablerte system for energiledelse
- Løpende å vurdere bruk av ny teknologi knyttet til ENØK innenfor varmepumpeløsninger, belysningsutstyr og styringssystemer

Bidra til god byutvikling
Siden etableringen av universitetet har det vært et nært samspill mellom byen og universitetet om utvikling av arealer og byrom. Med sin størrelse og posisjoner det særlig viktig at universitetet bidrar aktivt til byutvikling, både ved å sikre godt vedlikeholde bygninger og uterom, en tydelig grønn profil og ved å åpne universitetet for omverden. Med en universitetsaula er av særlig betydning for å ha en arena der også aktører utenfor universitetet kan bruke våre arealer til viktige aktiviteter som vil styrke samspillet mellom byen og universitetet.
Viktige tiltak for å bidra til god byutvikling:

- *Etablere en aula i museumsbygningen som blir en sentral møteplass for universitetet og for byen*
- *Sikre god byutvikling gjennom vedlikehold av bygninger og uteområder*
- *Videreutvikle universitetet som grønt universitet*

Prioritering av byggeprosjekter
Som de fremgår av innspillene fra fakulteter og avdelinger til arealplanen, er det for en rekke større byggeprosjekter, som rehabiliteringen av monumentalbygget Museplass 3, det gamle odontologibygget, Nygård skole, Realfagbygget og bygging av teknologibygg. I perioden 2010 - 2017 er det planer for nesten 2 mrd. kroner til ulike byggprosjekter utenom den ventede rehabiliteringen av Museplass 3. Mellom 2010-1012 er det iverksatt prosjekter for nesten 570 mill. kroner. Finansieringen av byggprosjektene kommer fra ulike kilder, tiltak finansiert utenfor UiBs ramme av Statsbygg, tiltak i regi av eiendomsselskapene og tiltak over eget budsjett.

Universitetet har tillatelse fra departementet til å benytte eiendomsselskapene til å planlegge for en finansiering av arbeidet med rehabilitering av Nygård skole og bygging av et teknologibygg gjennom lån, basert på garanti om at universitetet vil inngå langsiktige leieavtaler i bygningene. Det vil gi kraftig økt husleie, men vil ikke kreve økt investeringsbudsjett. Nye investeringer må også være basert på vurderinger av faglige behov i samsvar med universitetets strategi.

Universitetets eget investeringsbudsjett må dekke vesentlige kostnader i årene framover, for å kunne ha god og tjenlig infrastruktur og for å opprettholde verdien av bygninger og utstyr. Investeringsbudsjettet består av flere deler, av den delen av investeringene som inngår i Universitetsbudsjettet fra KD, ved salg av bygg og ved midlertidig ved forskuttering fra andre deler av universitetsbudsjettet. Det økte investeringsbudsjettet og de økte innleieutgiftene vil gjøre en økning i internhusleien utover lønns- og prisvekst nødvendig i årene som kommer.

AREALBRUK i fakultetene på UiB, 2012

	Kontorareal totalt	stud.arb. plasser i m²	Areal lab.	Areal und.rom	Andre kategorier fak/avd. areal	Brutto	Fellesareal	Netto areal
Det humanistiske fakultet	9 264,81	3 063,22	0,00	439,82	3 551,63	26 042,81	9 723,34	16 319,47
Det juridiske fakultet	2 165,64	2 147,90	0,00	0,00	1 068,46	8 729,85	3 347,85	5 382,00
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	14 087,29	4 222,21	11 003,86	2 855,15	10 454,82	68 187,93	25 564,60	42 623,33
Det medisinsk-odontologiske fakultet	6 793,02	2 511,42	7 535,07	4 022,46	8 548,03	45 894,41	16 484,41	29 410,00
Det psykologiske fakultet	4 387,30	793,09	514,76	461,18	1 550,95	12 430,17	4 722,89	7 707,28
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	5 763,47	2 635,06	0,00	354,48	1 556,96	16 574,62	6 264,65	10 309,97
Fellesavdelinger								
Bergen Museum	2 103,90	134,45	2 348,11	274,20	25 204,79	38 593,62	8 528,17	30 065,45
Universitetsbiblioteket	2 014,13	745,60	0,00	70,98	14 352,39	23 142,39	5 959,29	17 183,10

Det juridiske fakultet

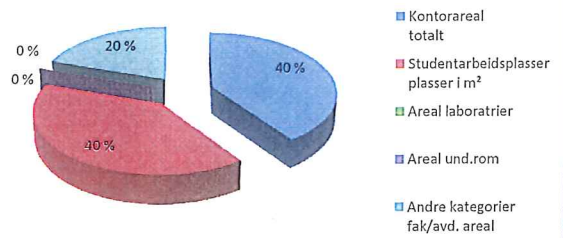

Det humanistiske fakultet

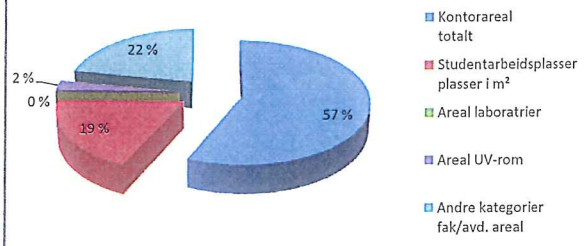

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

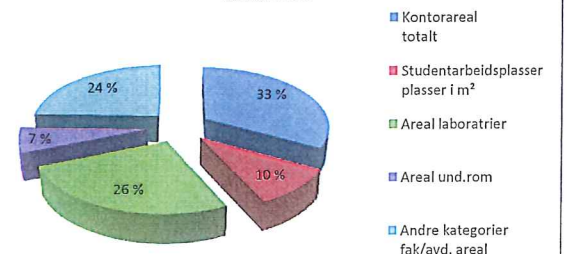

Det medisinsk-odontologiske fakultet

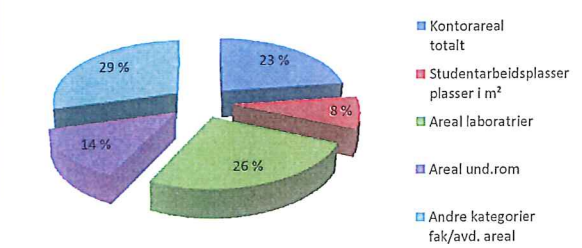

Det psykologiske fakultet

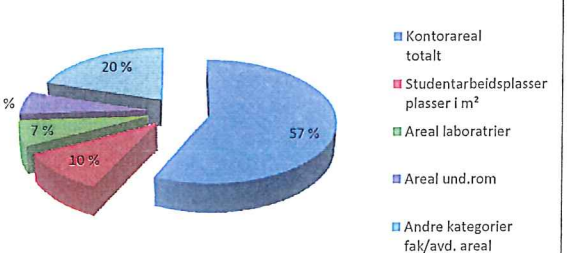

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

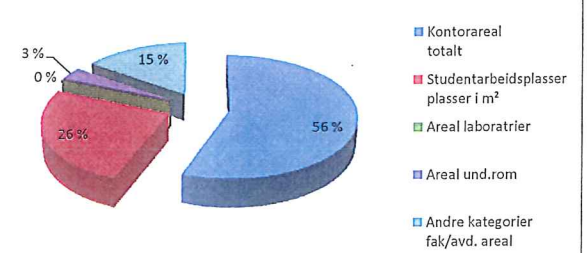

Bergen Museum

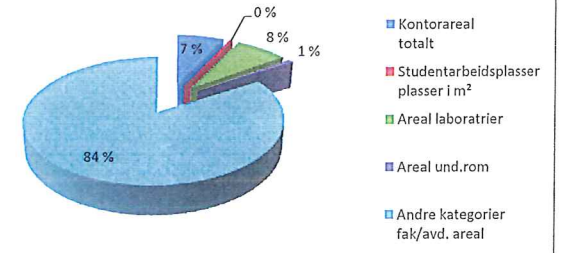
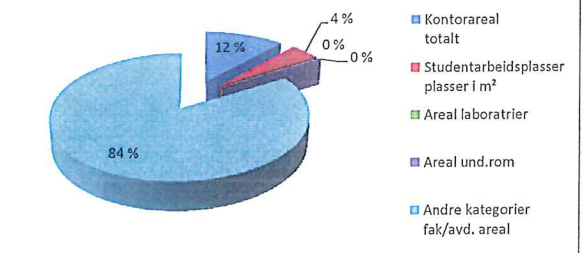
Universitetsbiblioteket